

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08037

GEZANGEN

Joseph Jaffe

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

יוסף יפה

געזאנגען

ארויסגעגעבן פון יהואש ברענמש 50
אידיש-נאצ. ארבעטער פארבאנד

ניו יארק
1936

Copyright, 1936, by
JOSEPH JAFFE

New York, N. Y.

POSY-SHOULSON PRESS, 19 West 21st St., New York City

פון די אַרויסגעבער

מיט דער אויסגאבע איז אונזער צווייג ניט מתקן קיין ניים אין אידיש נאציאָנאַלן אַרבעטער פאַרבאַנד. ביכער זיינען שוין פון פריער ארויסגעגעבן געוואָרן סיי פון פאַרבאַנד דורך דער הויפט פאַרוואַלטונג און סיי פון איינצעלנע צווייגן.

אונזער אויפטו האָט אַ באַזונדערן ווערט מיט דעם, וואָס מיר עהרן אַ חבר צו זיין יוביליי, און טראָגן אים צו אַ מתנה — אַן אויסגאבע פון זיינע שאַפונגען, וועלכע פאַרדינען אָנזען אין אונזער ליטעראַרישער שאַפונגסוועלט, און דער אידישער לייענער פאַרדינט זיי צו האָבן אין זאַמלונג און אין זיין אייגענער ביבליאָטעק.

מיר ווילן ביי דער געלעגענהייט אויסדריקן אונזער אַנערקענונג צו חבר דוד פינסקי פאר זיין וואַרימען אינטערעס אין דער אויסגאַ- בע און פאַר דער צייט, וועלכע ער האָט דער אַרבעט פון צוזאַמענ- שטעלן און קאָרעקטירען די אויסגאבע אוועקגעגעבן.

אויך צו דער גענעראַל עקזעקוטיווע פון פאַרבאַנד און די איינצעלנע יחידים, וועלכע האָבן אונז געהאַלפן די אונטערנעמונג דורכצופירן.

אונזער ליבן חבר יוסף יפה ווינשן מיר נאָך לאַנגע יאָרן פון מונטערן שאַפן און האָפן גלייך מיט זיין פריינד אונזער ליבן דיכטער א. ליעסין אים צוצוטראָגן אַן אויסגאבע מיט נייע שאַפונגען צו זיין אַכטציק יאָריגן יוביליי.

די עקזעקוטיווע פון יהואש ברענטש 50
אידיש נאַצ. אַרבעטער פאַרבאַנד.

א פאר פארווערטער

א. ליעטין

עס איז ריכטיק זייער אן איידעלער אויפטו, וואָס די חברים פון נאציאָנאַלן ארבעטער פאַרבאַנד האָבן אויפגענומען — אונטערצו-טראָגן זייער מיטגליד, יוסף יפה, צו זיין זיבעציק-יאָריקן יובילעאום א שייַן-ארויסגעגעבענע זאַמלונג פון זיינע לידער.

יוסף יפה איז איינער פון אונזערע איינפאַכע, אָבער פינע דיכ-טער — אין זיין זשאַנר דער איין-איינציגער. אַ זון פון דורות רבנים, איז אין זיין דיכטונג קיין שפור ניטאָ פון דעם שווערמוטיקן ערנסט פון זיינע עלטערן און אור-עלטערן. זיין ליד איז אזוי עכט און לייכט, אזוי ניט-פרעטענציעז און הנ'עוודיק, ווי דאָס פּאָלקס-ליד. אַן אור-אור אייניקל פון גרויסן גאון רבי מרדכי יפה, וואָס האָט גע-שריבן אזעלכע שווערע און וואַניקע ספרים, האָט יוסף יפה אריינ-געטראָגן אין אונזער דיכטונג גראַד דאָס לייכט-הומאָריסטישע, דאָס שפיל'עוודיקע, דאָס שטיפערישע. דאָס אַריגינעלע אין אים איז, וואָס ער, ווייניקער פון יעדן איינעם אין דער ליטעראַרישער חברותא, זוכט צו פראַנטעווען מיט אַריגינאַליטעט.

און איד וויל אויסזאָגן די ליענער, אז אונזער דיכטער, וואָס האָט דעם גאַנצן לעבן געזונגען אזוי לייכט, האָט דוקא דעם גאַנצן לעבן געארבעט זייער שווער. אַנדערש פון זיינע עלטערן און אור-עלטערן, האָט ער נאָך אין זיין פריסטער יוגנט זיך אויסגעלערנט א מלאכה, און ער האָט פאַרבראַכט אלע זיינע יאָרן ניט איבער די גרויסע פּאָליאַנטן פון ש"ס, נאָר איבער די קליינע געצייג פון זיין

מלאכה. ביז זיין זיבעציקסטן יאָר האָט ער אזוי אלץ געלעבט — פון יגיע כּפּו, פון ערלאַכן שווייס, ווי א יואוועליר. און ארבעטנדיק אזוי מיט די הענט, האָט ער אין קאָפּ געשמידט זיינע לידער. כלענ-דענדיק די אויגן איבער זיין מלאכה, האָט ביי אים אין נשמה שטענדיק געזונגען. דאָס איז געווען א גאָלד-ארבעט א צווייענדיקע — ניט נאָר אויף רינגעלאך און קייטעלאך, נאָר אויך אויף פּערזן.

אין הייסן קלימאַט פון פּרס האָבן אמאָל, מיט 8-9 הונדערט יאָר צוריק, דיכטער געלעבט פאר וויין, ווייב און פּערזן. דאָס זיינען געווען דיכטער פּאַטאַליסטן און דעריבער אויך עפיקורדייער: „דו גייסט אוועק, ווי דער ווינט, וואָס פּאַרווייט, ווי דער טאָג, וואָס פּאַרנייט, טאָ כאַפּ אריין וואָס עס לאָזט זיך לוסטיקערהייט.“ און זיי האָבן געזונגען פון וויין, פון „רויטן וויין“, פון „רובינען, וואָס צינדן זיך אין וויין“, און זיי האָבן טאַקע אויך דעם וויין געטרונקען. אונזער דיכטער, יוסף יפה, איז אויך א פּאַטאַליסט און דעריבער אויך אן עפיקורדייער. זיין פּאַטאַליזם אָבער דריקט זיך אויס דער-הויפּט אין דעם, וואָס ער דיינקט, אז איינמאָל א יואוועליר, מוז ער שוין אלעמאָל זיין א יואוועליר, מוז ער שוין שטאַרבן א יואוועליר. און א יואוועליר קען זיך דאָך פּאַרניגען צו זיין אן עפיקורדייער שוין ניט אזוי אין פּשוטן, ווי אין אילוזאָרישן זין. לעבט ער, אונזער דיכטער, ניט פאר וויין און ווייב, פּשוטו כּמשמעו, נאָר פאר די גע-זאַנגען פון וויין און ווייב, וואָס ער שמידט זיי אויס אין זיין פּאָע-טישן קאָפּ מיט די געצייג פון א יואוועליר אין די הענט. זינגענדיק פּאַר אַנדערע וועגן וויין, טרינקט ער נאָר אליין דוקא וואָסער — ניכטערע וואָסער. שילדערנדיק פאר אַנדערע אלערליי גליאַיקע ליבע-גלוסטונגען זיינע, בלייבט ער נאָר אלע יאָרן א געטרייער פּאַמיליע-מאַן, וואָס זינדיקט ניט אפילו אין מחשבה. לעבט ער אלץ אזוי, אָט דער רבנישער זון, וואָס וויל אויפּשפּילן פון זיך אין די לידער דוקא דעם מופּקד — זינגענדיק טאַקע ניט די געזאַנגען, נאָר וועגן די געזאַנגען פון וויין און ווייב.

און אזוי האָט ער זיין לעבן דורכגעזונגען, אונזער עכט-אידיש-לאַכער עפיקורדייער — ניט אין זון-צעברענטן פּרס, צווישן די דופּ-טיקע וויינגערטנער פון נאַישאַפּור, נאָר אין די געדרייטע געסלאַך ארום דעם ניו יאָרקער פּאַרק ראָו, צווישן די געשמאַקלאָזע, אומגע-

לומפערטע, הויכע מאכניעס, אין די איינגע פיר ווענטלאך פון די טונקעלע ווארשטאטלאך — אין אייביקע זאָרגן און אייביקער פראַצע. און די אלע פארשידענע לוסטזיניקע ליבעס, וואָס ער האָט ניט אויפגעהערט כסדר צו באַזינגען, זיינען דאָך אלץ אינספירירט גע- וואָרן פון דער איינאיינציקער, ערנסטער, טיפער ליבע זיינער צו בעללא יפה — צו זיין טרייער לעבנס-באַגלייטערין פאַר די לעצטע פיר צענדליק יאָר, וואָס איז אליין אויך א דיכטערין, און דעריבער האָט זי אים אזוי פּיין פאַרשטאַנען און אזוי איבערגעבן געטײלט זיין לייד און זיין פרייד, זיין אנגסט און זיין באַניסטרונג.

אָט אזוי איז ער אין דער אמתן, אונזער זינגער פון וויין און ווייב, אונזער ליבער, האַרציקער יוסף יפה, וואָס זינגט נאָך צו זיבעציק יאָר אזוי יונג און אזוי גרינג, אזוי שפּילעוודיק און אזוי שטיפּעריש, ווי ער וואָלט נאָך ערשט אַלט געוואָרן זיבעצן יאָר. דאָס זיינען די פאַר סודות, וואָס איך האָב געוואָלט אויסזאָגן די ליענער, כדי זיי זאָלן דערפילן אין זיין דיכטונג דעם ריכטיקן טעם, דעם ריכטיקן חן.

און ווי א רעדאַקטאָר פון דעם זשורנאַל, וואו ער האָט די מערסטע לידער זיינע געדרוקט, און ווי אן אַלטער-אַלטער פריינט פאַר די לעצטע 38 יאָר, ווינש איך אונזער יוביליאַר, אז אין צען יאָר ארום, ווען ער וועט שוין דערגרייכן צו גבורות, זאָל מען אים אונטער- טראָגן נאָך אַזאַ ליבע מתנה — א שייַן-ארויסגעגעבענע זאַמלונג פון נייע לידער.

דוד פינסקי

יוסף יפה איז זיין גאנץ לעבן אן ארבעטער, א גראוויאר. אפריער ביי פרעמדע ווארשטאטן, שפעטער פאר זיך אליין. ניט חס ושלום קיין באלעבאָס, וואָס באַשעפטיקט א סך ארבעטער, נאָר אן ארבעטער מיט דעם קאָפּווייטיק פון א באלעבאָס. זוכן קונדן, זוכן ארבעט און אויסגעריסן ווערן, ביז ער קריגט באַצאָלט פאר זיין ארבעט. אָבער ער האָט קיינמאָל קיין אנדער באַשעפטיקונג ניט געזוכט. די ארבעט איז א טייל פון אים. זי איז צוזאַמענגעוואקסן מיט זיין דיכטן, מיט זיין שאַפן. אויך איצטער, א בן שבעים, לייגט ער זי ניט אוועק. ער האָט מורא, אז יעמאָלט וועט ער אויפהערן צו דיכטן.

איינגעבויגן איבער פאַרשידענער צירונג, מיט דעם שטעכל אין דער רעכטער האַנט, גראוירט ער אָנגעשטרענגט אויס בוכשטאַבן און צייכונגען, אָבער אין דער אייגענער צייט שאפט ער זיינע לידער. ער לאָזט די האַנט טאָן די געוויינטע ארבעט — און ער איז א נומער ארבעטער, — אָבער אין קאָפּ שטעלט ער זיך צוזאַמען א ליד. די אויגן גלאַנצן פון דעם נייעם איינפאַל, די ליפן כאוועגן זיך, שעפטשען די נייע פערזן. מאַכט זיך אַמאָל, אז דער שטעכל פאַרפאַרט אים אין דער לינקער האַנט, מאַכט א טיפע וואונד, און איינמאָל האָט ער שיר ניט פאַרלאָרן זיין לעבן פון א בלוטפאַרגיפטונג. אָבער ער ווערט ניט פאַרזיכטיקער. אזוי מוז עס שוין זיין, אזוי מוז ער שאפן זיינע לידער. און ווען ער קומט אהיים, שעפטשען נאָך זיינע ליפן און זיינע אויגן גלאַנצן. ווייס מען, ער איז געקומען מיט א נייעם גע- דיכט.

אידער ער שרייבט אויף א ליד אויפן פאפיר, טראָגט ער זיך אַרום מיט אים אין קאָפּ אַ לאַנגע צייט. ער וועט עס ערשט אויפ- שרייבן, ווען ער וועט מיט אים אינגאַנצן פאַרטיג ווערן, אינגאַנצן זיכער זיין. עס איז, ווי ער וואָלט זיך געשמט איבערצוגעבן דעם

פאפיר א זאך, אין וועלכער ער האָט נאָך זיינע צווייפל. אָפט האָט ער זיך אזוי ארומגעטראָגן מיט צענדליקער לידער. דער עיקר נאָך אין די ערשטע יאָרן פון זיין שאַפן. צום גליק האָט ער א וואונדער- באַרן זכרון.

אין מיין אריינפיר צו דעם ערשטן באַנד פון זיינע לידער אין יאָר 1914 האָב איך אים אָנגערופן „דער שטיפער פון דער אידישער ליטעראַטור“. אין דער אלגעמיינער מרה-שחורה/דיקייט פון אונזער ליטעראַטור האָט ער אריינגעטראָגן א באַזונדערס דערפרישענדיקן און באַפרייענדיקן טאָן מיט לעבנסלוסטיקע, שטיפערישע, שקאַציקעוואַטע לידער.

ער, דער אַרבעטער, וועמען די אַרבעט האָט ניט באַזונדערס זים געמאַכט דאָס לעבן, האָט ניט געזונגען פון אַרבעטערנויט און אַר- בעטערקאַמף. ער, דער זייער וואַרימער איד, אן אָפּשטאַמער פון לאַנגע דורות פון רבנים, האָט אויך ניט געזונגען פון אידננויט און אידנ-קאַמף. נאָך „פון געפילן, וועלכע זיינען זיין אינווייניקסטער סוד... פון איבערלעבענישן, וועלכע זיינען זיינע אייגענע, מיט קיינעם ניט-געמיינטע...“

ער איז געוואָרן דער דיכטער פון ליבע.

און נאָך אן איבערלעבעניש האָט אים ניט אָפּגעלאָזן, אן אינ- ווייניקסטער סוד, וואָס איז פאַר אים אליין א סוד: דער פּראָצעס פון שאַפן. „ער שטייט פאַר זיין שאַפן, ווי פאַר א גרויסער רעמעניש.“ עס איז, ווי ער וואָלט זיך געוואונדערט, ווי קומט עס צו אים. ער קוקט אריין אין זיך אליין, אַנאַליזירט זיך, וויל קלאַר ווערן, וואָס קומט אין אים פאַר, ווען א ליד ווערט אין אים געבאָרן. דערפאַר האָט ער באַשאַפן א סך „שאַפונגס“-לידער. באַזונגען דעם טראָגן און דאָס האַבן.

אין די לעצטע יאָרן קומט אין אים אָפט אויף א צווייפל, צו איז ער טאַקע א דיכטער, צו נאָרט ער זיך ניט אין זיך, און אָט דעם צווייפל געהערן א סך פון זיינע בעסערע לידער. אין זיי האָט ער ארויסגעזאָגט די ערליכסטע ווערטער, וואָס א דיכטער קאָן זאָגן וועגן זיך אליין.

ער האָט געדרוקט זיינע לידער אין „אַרבעטער“, אין דער „אידי- שער וואַכנשריפט“, אין „צייט“, און פאַר די לעצטע צען-פּופּצן יאָר

איז ער שטענדיקער מיטארבעטער פון דער „צוקונפט“, וואו זיינע לידער דערשיינען כמעט יעדן צווייטן חדש. מיט צווייאון-צוואנציק יאָר צוריק איז ארויסגעגעבן געוואָרן די ערשטע זאַמלונג פון זיינע לידער. די פּאַרליגנדיקע זאַמלונג נעמט אין זיך אריין א סך לידער, וואָס זיינען ניט אריין אין דער ערשטער זאַמלונג און דעם גרעסטן טייל פון די לידער, וועלכע ער האָט אָנגעשריבן זינט 1914.

אין דער פּולקייט פון די לידער זעט זיך איצטער הערלאכער אַרויס די שיינע, איידעלע, שטילע נשמה פון דעם דיכטער יוסף יפה, דעם פּאַלקסמענטש, וואָס איז גרויס אין זיין איינפאַכקייט, דעם פּראכט־מענטש, ווייט פון קאַמף און קריג, פול מיט ליכשאפט צו וועלט און מענטשן.

מיט זיך אַליין

מײן אינערע וועלט

מײן אינערע וועלט איז אַ ליכטיקע וועלט ;
ס'האָט קיין מאָל אין איר נאָך די זון ניט געפּעלט.
און רייסט זיך אַ וואַלקן אַ שוואַרצער אַרײן,
עס שלינגען די זוניקע שטראַלן אים אײן.

כ'האָב שטענדיק געזונגען און זינג נאָך ביז היינט
פאַר זיך און פאַר איר און פאַר אײניקע פּרײנט.
און בלאַזט עס פון דרויסן אויף מיר מיט אַ קעלט.
איך וואַרם זיך אָן אין מײן זוניקער וועלט.

אינערע וועלט מײנע, העל בלייב אין מיר !
לאַז ניט קיין קנאה אַרײן דורך דער טיר ;
לאַז ניט קיין שנאה אַריבער דײן שוועל ;
דאַרט, וואו איך לעב איצט, זאָל אײביק זײן העל !

געזאנגען

זיי נעמען ביי מיר זיך דאך קיינמאל נישט אויס ;
זיי קומען כסדר פון הארצן ארויס :
געזאנגען פון ליבע, געזאנגען פון צער,
א דאנק דיר, רבוננו של עולם, דערפאר !

דאס שטיקעלע ברויט, וואס איך עס,
איז געזאנג.
די קריוודעס, וואס איך פארגעס,
איז געזאנג.
און אלץ, וואס איך קאן נאר פארשטיין,
איז געזאנג.
און איך וועל אזוי מיר פארגיין
אין געזאנג.

פרימארגנס א ליד, שפעט אונטס א ליד ;
עס קאכט אין מיין הארצן א לידער-יאריד.
כ'קאן מיר נישט באקלאגן, מיין שפע איז גרויס,
און יעדעס ליד בעט : זינג מיר פריער ארויס !

איינציקווייז, לידעלאך, נישט מיט א מאל . . .
פאטער אין הימל, ווי גרויס אייער צאל !
לאנגזאם און איינציקווייז קומט דאך צו מיר,
שרייב איך אייך אן מיט מיין בלוט אויף פאפיר.

דעם טאָג פאַר דער אַרבעט

דעם טאָג פאַר דער אַרבעט, די נאַכט פאַר געזאַנג :
אַזוי איז פון אימער מיין בורא'ס פאַרלאַנג.
דרום ארבעט איך שטענדיק פון פרי ביז גאַנץ שפעט —
און שאָף מיינע לידער ביינאַכט אויף מיין בעט.

איך האָב ניט געשלאָפן אַ גאַנצענע נאַכט :
איך האָב אין מיין זינען אַ לידל פאַרטראַכט
און בין פון געלעגער פרימאַרגנס אַראָפּ,
מיט שמחה אין האַרצן, מיט ווייטיק אין קאָפּ.

אַרויסגעשיקט האָב איך אַמאָל אַ געזאַנג :
צו הערן זיין עכאָ איז גרויס מיין פאַרלאַנג.
מיין אומגעדולד האָט מיך כמעט שוין פאַרצערט :
דעם ווידערקול האָב איך ביז היינט ניט געהערט.

און טראַכט איך דערפון אין אַ שלאָפלאָזער נאַכט,
הער איך ביים צוקאָפּן אַ שטימע, וואָס לאַכט :
פאַרקלונגען דיין ליד איז מסתמא צו ווייט,
דרום נעמט עס דעם עכאָ צו קומען פיל צייט !

ווען ניט איר, מיינע לידער

ווען ניט איר, ווען ניט איר, מיינע לידער,
וואלט ניט ליב מיר מיין לעבן געווען:
אין א נאכט פון א ווילדער פארצווייפלונג
ווייס נאר גאט וואס מיט מיר וואלט געשען.

דאך איר קומט אן ווי זוניקע קינדער,
און איך ווער אזוי גליקלאך און רייך:
און איר פאנגט אין מיר שטיל אן צו זינגען,
און איך לייד און איך לעב צוליב איך!

אפגעמאכט

איינמאל, אין מיין יוגנט-צייט,
אין א נאכט א שטילער, —
האב איך צום אלמעכטיקן
צוגעשיקט א תפילה:

„גיב, גאט, מיט דיין פולער האנט
ברויט מיר מיט געזאנגען!“
און דער בורא זאגט צו מיר:
„טוסט צופיל פארלאנגען:

איינס פון ביידע קריגסטו נאר,
קענסט דיר זעלבסט אויסקלייבן.“
האב איך אפגעשטופט דעם ברויט:
— „כ'וויל א זינגער בלייבן.“

אפגעמאכט איז אפגעמאכט,
כ'טאר זיך ניט באקלאגן;
זינג איך לידער טאג און נאכט
אויף א לערן מאגן!

א קליינינקע לידעלע

און נעכטן בין איך שוין שטארבן געגאנגען :
איז נאך א מינוט כ'ואלט זיך אויפגעהאנגען.
איז פלוצלונג א לידל א קליינע געקומען.
און האט צו מיר חני'עוודיק ווינקען גענומען.
בין איך פון מיין תליה אַרונטערגעשפרונגען
און האב דאָס לעב-ליד אויסגעזונגען :
א קליינינקע לידעלע, כ'לעבן,
געראַטעוועט האָט מיר דאָס לעבן !

מיינע שטילע באגלייטער

איר שטילע, געטרייע באגלייטער,
איר טענער אין הארצן ביי מיר,
פארזאמלט אייך אלע אינאיינעם,
און רייסט אייך ארויס אין א שיר!

און גאנץ גלייך אין וואס פאר א וועלט-טייל, —
און גאנץ גלייך אין וואס פאר א שעה,
איך דארף אייך קיין איינמאל ניט זוכן,
איר זייט ביי מיר אלעמאל דא.

אמאל זייט איר דא מיט א שמייכל,
אמאל זייט איר דא מיט א טרער —
און ווי ס'זאל מיין הארץ מיר ניט ברעכן,
איך בין ניט קיין עלנדער מער.

מיר דוכט, אז איר זייט שוין פיל דורות
אין מיר וואו באהאלטן געווען,
נאך איידער איך האב דא די העלע,
די זונקע שטערן דערזען.

ווען ס'האט זיך מיין פאטער מיט פייער
אין ברוסט פון מיין מוטער געבורט,
געווען זייט איר שוין אין מיין ווערן,
געווען זייט איר אין מיין געבורט.

איר טענער, געטרייע באגלייטער,
וואס יוירן אין מארך מיר און בלוט,
פארזאמלט אייך אלע אינאיינעם
און שאלט ביז מיין לעצטער מינוט!

רבֿונו של עולם

— רבֿונו של עולם, כ'בין מיד שוין און מאַט
די וועלט מיט געזאָנגען פאַרקלינגענדיק ;
און כ'קריג ניט קיין כבוד און כ'קריג ניט קיין שר
און ס'בענקט זיך נאָך דעם אַזוי זינגענדיק !

„דו קריגסט עולם הבא,“ געענטפערט האָט מיר
אין ערנסט דער אייביק־גערעכטיקער, —
„ווייל אַנדערקענט ווערן וועסטו נאָך דיין טויט,
און בלייבן אויף אייביק אַ מעכטיקער.“

— ס'איז אמת, איך ווייס דאָס . . . דאָך ווילט זיך אַמאָל
מיר אויך עולם־הזה אַביסעלע.
איך בין ניט קיין זולל וסובא, מיין גאָט,
טאָ גיב כאָטש אַ פּיצניקע שיסעלע !

איז מיין שטיבל ענג

איז מיין שטיבל ענג
און פון לוקסוס ווייט,
איז זי אין געזאנג
רייך צו יעדער צייט.

קומט דאך, ווען איר ווילט,
אפן איז מיין טיר ;
איך באגעגן אייך
שטענדיק מיט א שיר !

כל דכפין

איילט אייך, טענער פון מיין הארץ !
פיל איר זייט פאראנען
הילכט ארויס, כל זמן כ'בין נאך
ניט ארעק פון דאנען.

ווער זיין אלץ געגעבן האט,
ריין איז זיין געוויסן ;
הילכט ארויס, און ווער עס וויל,
דער זאל אייך געניסען !

און אפטמאלט

און אפטמאלט, ווען כ'זיץ אין מיין צימער
פארטיפט אין געזאנגען ביז שפעט,
עס עפענען זיך אויף מיינע ליפן
און מורמלען גאנץ שטיל אַ געבעט :

ניט לאַז מיר, גאט, זיך איבערלעבן,
איך טראַכט דערפון שטענדיק מיט שרעק ;
און נעמסט דו פון מיר אַפּ מיין שירה,
דאָן נעם אויך מיך זעלבער אַוועק.

ווייל וויי איז צום הערשער, וואָס האָט שוין
ביים לעבן פאַרלאָרן זיין מאַכט ;
און ווינד איז דעם זינגער, וואָס לעבט נאָך,
און ווערט שוין אַלט טויטער באַטראַכט . . .

גאט צו דאַנקען

זינג איך מיר פאַר מיר אַ זמר :
גאט צו דאַנקען.
כ'האַנדל ניט מיט קריטיק־קרעמער,
גאט צו דאַנקען !
כ'וועל דערפאַר קיין כבוד קריגן ?
גאט צו דאַנקען !
כ'וועל ניט צווישן גדולים ליגן ?
גאט צו דאַנקען !
אויב מיין נאָמען וועט זיך הערן,
גאט צו דאַנקען ;
וועל איך גאַנץ פאַרגעסן ווערן,
גאט צו דאַנקען !

צו מיין לעבנס-חבר

בעללא, ווייסטו ווער דו ביזט?
ביזט מיין ליבסטע ניט אומזיסט!
ביזט די צארטסטע העלפט אין מיר,
ביזט דריי פערטל פון מיין שיר.
פון דיין בליק און פון דיין קלאַנג
ווערט מיין ברוסט פול מיט געזאַנג.
טראַג איך דאָס אין האַרצן אויס,
הילך עס אין דער וועלט אַרויס.
ווייסט דו איצט שוין, ווער דו ביזט?
ביזט מיין ליבסטע ניט אומזיסט!

איך בין צוויי אין איינס

איך בין צוויי אין איינס —
אַרבעטער און זינגער;
אַרבעט פאַלט מיר שווער,
זינגען איז מיר גרינגער;

זינג איך ביי דער אַרבעט
ווערט מיין אַרבעט לינד;
אַרבעט איך ביים זינגען,
איז מיר וויי און ווינד.

מיין שרייב-טיש

1

איך האב געקויפט אמאל א שרייב-טיש,
שוין צוריק מיט כמה יארן.
מיינע יונגע לידער-קינדער
זיינען פריילאכער געווארן.

ס'איז זיי לאנג שוין איבערדרייסיק
אין מיין קעשענע צו ליגן;
איצטער וועלן זיי א צימער
אין מיין גרויסן שרייב-טיש קריגן.

2

לוסטיק זיינען מיינע לידער
אין מיין שרייב-טיש אומגעצויגן;
ווען איך קוק אריין אין שופלאך,
פינקלען אויף ביי זיי די אויגן.

פריי איך זיך מיט מיינע קינדער,
פרייען זיי זיך מיט'ן טאטן;
— אט אזוי איז גוט, קונדסים,
קיין ביזו אויג זאל אייך ניט שאטן! —

3

זיינען לידער צוגעקומען,
איז מיין שרייב-טיש ענג געווארן;
און די קינדער מיינע האבן
זייער פריילאכקייט פארלארן.

רייסן זיי זיך פון דער ענגשאפט,
וועלן זיך דער וועלט באווייזן.
„אך, ווי שיינ עס איז אין דרויסן
דורך דער גרויסער וועלט צו רייזן!“

4

— לידער מיינע, יונגע פויגלען,
איילט אייך ניט אַוועקצופליען;
ביז די פליגלען ווערן זיכער,
זאָלט איר פון דער היים ניט ציען.

און די ווייטקייט, וועלכע לאַקט אײך,
איז ניט אַפט באַשפּרייט מיט בלומען;
ס'זיינען פּריצייטיקע פליער
אַפט אין וועג שוין אומגעקומען! —

5

ס'ווערט מיין שרייב־טיש שוין צעפאלן;
עלטער האָט זיין קראַפט געבראַכן;
מיינע קינדער פון דעם שופלאַד
קוקן אַן מיך מיט נצחון:

נאָך אַ טאַג מיר ווערן פטור
פון דעם שרייב־טיש פון דעם אַלטן;
אונזער טאַטע וועט ניט האָבן
זיינע קינדער וואו צו האַלטן.

וועט ער אונז פון שופלאַד נעמען,
וועט אונז אין אַ צייט־שריפט דרוקן,
וועלן מיר אַ וועלט אונז אַנזען,
און אַ וועלט וועט אויף אונז קוקן!

שפליטער געזאנגען

שורות און סטראפן אויף שטיקלאך פאפיר
וואלגערן אום אין שופלאך זיך ביי מיר ;
יעדע פון זיי איז א טייל, איז א גליד
פון א פארגעסענער קינפטיקער ליד.

איינצעלנע שורות אויף שטיקלאך פאפיר !
כ'האב פון אייך אפט שוין געפלאכטן א שיר ;
מאנכע פון אייך אין א שלאפלאזער נאכט
האב איך צום ריכטיקן אויפבוי געבראכט.

איר, וועלכע זייט שוין ביי מיר זייער לאנג,
טוט אזוי וויי מיר אין הארצן און באנג ;
אייך איז צו לעבן שוין מער ניט באשערט :
כ'קאן ניט דערמאנען זיך, וואו איר געהערט.

וואס זאל איך טאן מיט אייך ? ווי זאל דאס זיין ?
זאל איך אייך ווארפן אין פייער אריין ?
דיכטער איז טאטע, לידל איז קינד —
ליידן אפט קינדער פאר טאטישע זינד ;

קאן איך גאר טראכטן פון האבן פארברענט
אייגענע קינדער מיט אייגענע הענט ?
שפליטער-געזאנגען אויף שטיקלאך פאפיר,
בלייבט דאך אויף ווייטער אין שופלאך ביי מיר !

מאַשינאַווע לידער

1

אויף די קלאַווישן
פון מיין שרייב-מאַשין
האַב איך אויסגעשפּילט
נעכטן אַ געזאַנג.

כ'זוייס נישט, וואָס עס איז
מיט מיין ליד געשען.
עפעס דוכט מיר אויס
פרעמד מיין אייג'נער קלאַנג.

2

כ'קאַן דיר ניט פאַרטראַגן,
מאַשינאַווע וועלט!
פון דיין רויש און פייער
פאַלט אויף מיר אַ קעלט:

טוסט אַפּ צוויי טעג אַרבעט
אין אַ קליינער שעה, —
דאָך אין דיינע מעשים
איז קיין האַרץ נישטאָ!

3

הייב איך אָן צו רופן
מיינע אַלטע פריינט,
כ'וועל מיט זיי פּונם נייעם
מאַכן שלום היינט.

„קום דאָך, גוטער טיגטער,
מיט דיין וואַרם-טיגט,
זע, איך בין פאַרפאַרן,
גיב מיר בלוט אַ קוויגט.

דו, מיין טרייע פעדער
מיטן טעמפן שפיץ,
ליב איז מיר דיין קראַצן,
ליב דיין שוואַרצער שפּריץ.

כ'רוק אָפּ די מאַשינקע
טויזנט יאָרן ווייט ;
נאָר אין אייער נאַנטקייט
הויכט מיט וואַרמקייט !

מיין פנקס

כ'האָב אַ פֿנקס אין מיין הויז,
איז ער שווער און דיק און גרויס.
טראַג איך אין מיין האַרץ אַ ווילן
אים מיט לידער אַנצופילן;
וועט געלינגען מיר, צי ניין,
ווייס דער בורא נאָר אליין!
* * *

האָב אַלע מיינע לידער
אין מיין פֿנקס איינגעשריבן,
איז מיר מערער פֿון דריי פֿערטל
לערער פֿלאַץ אין אים פֿאַרבליבן.

האָב איך באַלד דערפֿילט אין האַרצן
אַזאַ ווייטיק, אַזאַ שטילן:
ווייניק צייט איז מיר פֿאַרבליבן
פֿאַרן פֿנקס אַנצופֿילן.

באַלד, און ס'לעבן איז פֿאַריבער . . .
איז מיר אַ געדאַנק געקומען:
— האַסט אין לעבן, ווי אין פֿנקס,
אויך גאַנץ ווייניק פֿלאַץ פֿאַרנומען! —
* * *

איך בין אַן איינגעשפֿאַרטער מענש
אין וואוילטיק ווי אין נויט;
און וועל פֿאַרבלייבן איינגעשפֿאַרט,
ווען ס'קומט צו מיר דער טויט.

איך מוז מיין פֿנקס אַנפֿילן
אינגאַנצן מיט געזאַנג;
דאָס איז געווען און איז ביז איצט
מיין איינציקער פֿאַרלאַנג.

איר לאַכט : איך בין צו אַלט פאַר דעם
און שוואַך, אַ חורבה נאָר ?
איך וועל מיין פּנקס אַנפילן,
ווען ס'נעמט נאָך פּיל, פּיל יאָר.

איך בין דאָך אַ קשה-עורף-מענש,
אין וואוילטיק ווי אין נויט ;
און וועל פאַרבלייבן האַרטנעקיק,
ווען ס'קומט צו מיר דער טויט !

* * *

איינס, צוויי, דריי, פּיר,
ס'שפּראַצן לידער אויף פּאַפּיר ;
בליען אויף און וואַקסן אויס,
מאַנכע קליין און מאַנכע גרויס ;

מאַנכע — העלע ווי די שטערן,
מאַנכע דורכגעמישט מיט טרערן ;
מאַנכע — לוסטיק און פאַרשייט,
לידער פון א יעדער צייט.
איינס, צוויי, דריי, פּיר,
שפּראַצן, וואַקסן אויף פּאַפּיר !

* * *

אַ-האַ ! עס קומען לידער אָן,
צו צוויי, צו דריי, צו פּיר ;
זיי ציען און זיי שטויסן זיך
און רייסן זיך פון מיר.

און קוק איך זיי מיט ליבע אָן,
זיי קריגן באַלד קאַליר —
דאָן נעם איך זיי און צערטל זיי,
און שליף זיי און פּאַליר.

א גאנצע מאַסע מיט אַמאַל
אין פּנקס שוין אַריין.
א דאַנק דיר, גאַט, מיין פּנקס וועט
אן אַנגעפילטער זיין !

* * *

זיצט מיט מיר ביים שרייב־טיש
מיין געטרייע ווייב,
קוקט אַריין אין פּנקס,
לייענט, וואָס איך שרייב.

„יוסף'ל, ניט אייל דיך,
בעסער שרייב באַזאַכט.
זע, דו האַסט אַ טעות
אין דיין ליד געמאַכט.“

טאַקע ס'איז אַ טעות,
ליבסטע איז גערעכט ;
טונק איך איין מיין פעדער,
מאָך דעם גרייז צורעכט.

קוק איצט איבער, ליבסטע,
זע, ווי ס'דיר געפעלט —
קוקט זי און זי שמייכלט :
„עפעס, יוסף, פעלט.“

— וואָס אַזוינס, זאַג, פעלט דאָ,
גיב מיר צו פאַרשטיין ! —
טוליעט זי צו מיר זיך :
„זעסט דען ניט אַליין ?“

קוש איך אירע ליפּן,
דריק איך איר די האַנט ;
זינגען מיר אַ לידל
זאַלבענאַנד !

נצחוני, בני*)

אן] ווען עס ווערט מיר אומעטיג,
און כ'האָב ניט וואו צו גיין ; —
און קיינער קומט ניט אין מיין הויז
און כ'בלייב מיט זיך אליין.

דאָן זוך איך באַלד מיין פּנקס אויף,
איך נעם אים אין דער האַנט,
איך בלעטער אים און וואַנדער שטיל
אום אין מיין לידער-לאַנד.

עס כאַפט זיך אויף אַ לידעלע
און זאָגט : — ברוך הבאָ ! —
און וועקט פון שלאָף איר חבר'טע,
קום, זע, ווער דאָ איז דאָ ! —

און איינע וועקט די אַנדערע
מיט שמחה און מיט האַסט ;
— קום, אונזער בורא איז צו אונז
געקומען היינט צו גאַסט ! —

עס שטעלן זיך די לידער אויס
אַ ריי באַלד נאָך אַ ריי,
און יעדע פאַנגט צו זינגען אַן
איר ליבע און איר וויי.

זיי הילכן אזוי תפלה'דיג,
זיי קלינגען אזוי עכט —
און טרעף איך וואו אַ פגימה'לע,
איך מאַך דאָס באַלד צורעכט.

(* נאצכונני, באַניי, איר האַט מיך באַזיגט, מיינע קינדער.

דאן פאנגען זיי מארשירן אָן
מיט שנעלע, שטילע טריט,
און לאָדן זייער בורא אין
צו קומען מיט זיי מיט.

איך גיי מיט זיי, איך זינג מיט זיי,
און ווייל אַנדערש קאָן איד ניט:
איך בין ניט זייער בורא מער,
איך ווער ווי זיי — אַ ליד.

און איך דערשפיר אין הארץ ביי מיר
אַ קוואַל פון יוגענד-בלוט.
איך זינג „נצחוני, בני“, שטיל
און וואויל איז מיר צו מוט.

בן ששים

בן ששים לזקנה? אַ נעכטיקער טאָג;
איך רייד פון דערפאַרונג, איך ווייס, וואָס איך זאָג:
איך האָב שוין פיל יונגינקע זקנים געזען, —
און אַלטע, וואָס זיינען גאַנץ יונג נאָך געווען.

בן ששים לגבורה! פאַרמעסט אייך מיט מיר,
און זעט, ווער ס'איז שטאַרקער — צי איך אָדער איר,
איר יונגינקע, וואָס איר זייט גאווה'דיק פרעך
און גיסט אויף אונז אַלטע מיט שוועבל און פעך.

בן ששים לבינה! פאַרגלייכט אייך מיט מיר
און זעט ווער ס'איז קליגער — צי איך אָדער איר,
איר יאָגט זיך נאָך כבוד און כאַפט בלויז אַ פייג,
איך שטיי מיר פון ווייטן און שמייכל און שווייג.

זעקס און זעכציק

וואָס נענטער צום גרענעץ פון יענער זייט,
אַלץ שנעלער און שנעלער פאַרפליט די צייט.
אַ טאָג לויפט אַוועק און דיר דוכט. אַז — אַ שעה,
און איידער דו קוקסט זיך אַרום — ביזט נישט דאָ!

און איד ווער היינט זעכציק און זעקס יאָר שוין אַלט;
איד ווייס, אַז מיין רייזע זי ענדיקט זיך באַלד,
און פעלט מיר צום גרענעץ אַ שפּאַן צי אַ מייל, —
איד קום באַלד דאָרט אָן ווי פון בויגן אַ פייל . . .

מיך אַרט ניט; דאָס שטערט ניט מיין שלאָף ביי דער נאַכט;
ווער האָט דען צייט צו פאַרהאַלטן די מאַכט?
נור איין זאָך, וואָס קוועלט מיך און נאַגט אין דער שטיל:
כ'לאָז איבער יתומים/לאַך לידעלאַך פיל.

זיי זיינען צושפרייט און צוזייט אויף דער וועלט;
איד האָב ניט געבויט נאָך פאַר זיי קיין געצעלט.
ס'איז אפשר ניט מער ווי אַ קינדערשע זאָך, —
דאָך ווילט זיך מיר זען אַלע אונטער איין דאָך.

נאָר אונזערע וואונשן זיי האָבן קיין ווערט;
מיר קריגן נאָר דאָס, וואָס איז אונז באַשערט.
דאָך ווייס איד, אין יעדן פאַרוואַגלטן שיר
כ'לאָז איבער אַ קדיש אַ טרייען נאָך מיר!

א זיבציג יאָר שוין אָבגעלעבט

אָ זיבציג יאָר שוין אָבגעלעבט :
די וועלט אין דמיון דורכגעשוועבט.
צו אַלץ זיך ערנסט צוגעקוקט
און פון מיין ווינקל ווייט פארוקט
דעם שקר אָפגעשטופט מיט קראַפט.
געווען צום אמת נאָר פאַרשקלאַפט :
קיין גאָלד, קיין כבוד ניט געגאַרט —
און פיל זיך דאָך ווי אָבגענאַרט ...

איך קלייב זיך אויף דער ריזע

איך קלייב זיך אויף דער ריזע
און פאק מיין טשעמאָדאָן,
און ווילט איר אפשר וויסן,
וואָס ס'איז אין אים פאַראַן?

א ליד נאָך ניט דערזונגען,
א דורשט נאָך ניט געשטילט ;
א הויך נאָך ניט דערשטיגן,
א מיסיע ניט דערפילט.

מיין ריזע איז אַ ווייטע,
דאָך נעמט זי ווייניק צייט :
איך טראָג מיך אויף אַ שנעלצוג
געשווינט צו יענער זייט.

איך מוז מיך זייער איילן,
ס'גייט מיין טערמין פארביי,
פון וואו איך בין געקומען,
דאָרט צי איך אויף דאָס גיי.

דרום קלייב איך אַלץ צוזאַמען,
וואָס ס'איז ביי מיר פאַראַן,
און פאק עס איין מיט פאַרויכט
ביי זיך אין טשעמאָדאָן :

א ליד נאָך ניט דערזונגען,
א דורשט נאָך ניט געשטילט ;
א הויך נאָך ניט דערשטיגן,
א מיסיע ניט דערפילט.

א גאנצן לעבן שווער געארבעט

א גאנצן לעבן שווער געארבעט.
א גאנצן לעבן לייכט געזונגען.
דאך מיין ארבעט און מיין זינגען
זיינען מיר ניט שטארק געלונגען:
פאר מיין ארבעט — ברויט בצימצום,
פאר מיין זינגען — צער בהרחבה...
דאס איז אלץ, וואס כ'האב געקראגן —
און דער סך הכל: שוה בשוה!

כ'האָב אָפּגעהיט אַ לאַ תעשה

כ'האָב אָפּגעהיט אַ „לאַ תעשה“.

און איך בין שטאַלץ דערמיט :

כ'האָב ניט מחלל קונסט געווען

קיינמאַל אין לעבן ניט.

מען האָט געזאָגט מיר : — ביזט אַ נאַר,

ס'וועט פאַלן שטאַרק דיין האַנאַראַר ! —

כ'האָב ניט פאַרשוועכט מיין ליד !

כ'האָב ניט געזונגען סודות'דיק,

צו נאַרן ניט געצילט ;

נאַר קלאַרע טענער, קלאַרע רייד,

אַזוי ווי כ'האָב געפילט.

מען האָט געקוקט אויף מיר מיט צער :

— דו וועסט ניט ווערן פאַפּולאַר —

כ'האָב ניט פאַרשוועכט מיין ליד !

און לעב איך אויך אין אַרמקייט.

מיין אומגליק איז ניט גרויס ;

און וועל איך בלייבן אומבאַקאַנט.

דאָס מאַכט מיר אויך ניט אויס.

איך האָב צו כבוד ניט געשטרעבט.

נאַר ריין געזונגען, ריין געלעבט

כ'האָב ניט פאַרשוועכט מיין ליד !

מיר האָט געחלומ'ט, איך בין טויט

מ'ר האָט געחלומ'ט, איך בין טויט און בין צו גאָט געקומען.
און ער האָט ווי אַ טייער קינד מיך אויף זיין שויס גענומען
און זאָגט: „דו האָסט דיין לעבן-לאַנג צום הימל זיך געטראָגן,
און קיין זאך ניט פאַרלאַנגט פון מיר און קיין זאך ניט געקראָגן.
געזונגען שטיל אין אַרעמקייט און זינגענדיג געשטאַרבן,
געווען אַ קינסטלער און דערביי געבליבן ניט פאַרדאַרבן,
און דאָס איז אַ גרויסע זאך, וואָס טרעפט זיך זייער זעלטן:
דערפאַר אליין האָסט שוין געדאַרפט געניסן ביידע וועלטן.
דרום וועל איך מאַכן, זאָלסט אויף דר'ערד פון ס'ניי געבאַרן ווערן,
און וואָס דו וועסט דיר ווינשן נאָר, וועל איך דיר אלץ באַשערן,
און אינזלען גרינע אויפ'ן ים, און פעטע תבואה-פעלדער,
און שלעסער פיל פון גאָלד און שטיין און קילע טאַנען-וועלדער.
און ווען דו וועסט פאַרענדיקן אויף דר'ערד דיין צווייטן לעבן,
דאָן וועל איך דיין באַשטימטן פלאַץ דיר אין גן עדן געבן.
צופרידן?“ — ניין, מיין ליבער גאָט, איך וויל ניט לעבן מערער:
אַז איינמאָל לעבן איז צו שווער, וועט צוויי מאָל זיין נאָך שווערער.
און רייכטימער? זיי קענען מיר חלילה קאַסטן טייער:
איך וויל ניט זיין פאַרשקלאַפט צו זיי, כ'וויל זיין אַ מענש אַ פרייער.
נאָר אַז דו ווילסט, איז דאָך ניט שייך, דו קאַנסט דאָך באַפעלן, —
דרום וויל איך, זאָלסט דערלויבן מיר באַדינגונגען צו שטעלן:
איז אויב דו ווילסט, איך זאָל אויף דר'ערד נאָך זיבציג יאָר זיך זאַמען,
דאָן זאָלסט מיר געבן אומבאַדינגט דיזעלבע טאַטע-מאַמען,
כדי עס זאָל פון זייער גייסט אין מיין נשמה דרינגען.
דעם טאַטע'ס שאַרפער שטילער ווייץ, דער מאַמעס זאַנפטעס זינגען,
און נאָך אַ זאך, אַלמעכטיגער, וועל איך פון דיר פאַרלאַנגען:
דו זאָלסט מיר געבן מערער פיל און שטאַרקערע געזאַנגען,
אום איך זאָל ווערן אויף דער וועלט אַ דיכטער אַ געקרוינטער —
צו צער, צו הונגער און צו קעלט, בין איך אַ צוגעוואוינטער ...
זאָלסט אויך די זעלבע ווייב און אויך די זעלבע פריינט מיר געבן,
און דאָן נור וועל איך מסכים זיין אויף נאָך אַ מאָל צו לעבן!

מיין צווייפל אין זיך

דוד פינסקיין אַ מתנה

איך האלט מיך אָן און אַלטן כלל,
דו מעגסט דיר דאָס פארשרייבן:
ווער עלטער איז, וועט פריער גיין,
ווער אינגער איז, וועט בלייבן.

און איך בין עלטער דאָך פון דיר
כמעט מיט זיבן יאָרן:
ווייל איך טו אַליץ אין איילעניש,
בין פריער איך געבאָרן.

דו האַלטסט ביו איצט נאָך מיינע בריף
פון אַלע, אַלע צייטן, —
זיי זיינען פול אַמאָל מיט וויץ,
אַמאָל מיט נאַרעשקייטן.

ניט לאַך פון מיר, מיין ליבער פריינט,
ווייל כ'זאָג דאָס מיט אַ שמייכל:
איך ווייס, איך בין אַ קלוגער מאַן,
דאָך פעלט מיר אַפטמאָל שכל.

איך זאָג דאָס אָפן אָן פאַרדראָס,
איך טו זיך ניט באַקלאַגן;
מיין ווייב, וואָס קען מיך זייער גוט,
וועט אויך דאָס זעלבע זאָגן.

דרום ווינש איך אַפט מיר אין דער שטיל:
ווען דו וועסט נאָך מיר בלייבן,
זאַלסט דו פון מיינע אַלע בריף
נאָר אייניגע אויסקלייבן.

איך וויל, ווען איינער וועט אמאל
פילייכט זיי איבערלעזן,
זאל ער נישט וויסן, אז דיין פריינט
קיין חכם איז געוועזן...

* * *

אנטשולדיק מיר, מיין טייערער,
איך מוז איצט איבעררייסן:
איך שפיר פון סיני אין הארץ ביי מיר
א צופן און א בייסן.

עס קריכט אין מיר אויף אלע פיר
דער אייביג ווילדער צווייפל —
א טייוול, וועלכער שטענדיג גריצלט
אויף זיין פארסמטער פייפל.

„א, קאלטער גולן וואס דו ביזט,
וואס ווילסטו פון מיר האבן?
דו האסט קיין אנדער מיסיע ניט
ווי מיט מיין צער זיך לאבן?“

וואס טראגסטו שטענדיג פאר מיין בליק
דעם שווערן פראגע־צייכן?
דו האסט דאך אלצדינג שוין דערגרייכט,
וואס קענסטו נאך דערגרייכן?

נו יא, איך בין קיין דיכטער נישט,
בין קיינמאל ניט געוועזן
און וועל דאס קיינמאל מער ניט זיין, —
לאז ווערן מיר גענעזן!

אוועק פון מיר און לאז געמאך,
ניט ברען מיך אין דיין צארן:
בין גאר נישט נישט, בין קיינער נישט,
בין גאר נאך נישט געבארן!

* * *

מיין דוד, פריינט מיין טייערסטער,
מיין אייביג העלער שטערן,
ווי וואויל מיר איז, וואָס כ'האַב דערלעבט
דיין יונתן צו ווערן.

איך בין פאר דיר אן אָפן בוך
פון שטענדיג אָן געוועזן;
דו קענסט מיר שוין אויף אויסווייניג
פון בלעטערן און לעזן.

דו ווייסט, ווען איך פאַרטראַכט מיין ליד,
דו ווייסט, ווען איך דאַס ענדיג; —
דאָך ווי אזוי איך פלעכט דאָס אויס,
איז זעלבסט מיר ניט פארשטענדיג.

איך טראָג קיין מאָל קיין פלאַן מיט זיך,
אַ כאַאָס נאָר פון קלאַנגען, —
זיי קומען איינציגווייז אַרויס
און כ'שמיד פון זיי געזאַנגען.

איך לעז זיי פאַר זיך שרעקעדיג
און ס'נעמט מיין האַרץ מיר קלעמען.
כ'ציטער, איך זאָל חלילה ניט
מיין אייגן קינד פארשעמען.

אזוי האָב איך מיין לעבן-לאַנג
געצווייפעלט און געזונגען —
און ניט געוואוסט, צי איז מיר יאָ
צי ניט מיין ליד געלונגען.

געחלומ'ט שווער און נישט געלעבט
קיין מאָל מיט זיך בשלום;

נאָר דו פלעגסט פיל מאָל פותר זיין
צו גוטן מיר מיין חלום.

* * *

איצט הער, מיין צווייפל רעדט צו מיר
שוין אַנדערע דבורים,
און פון מיין שווערן תשעה באב
געמאַכט האָט ער אַ פורים.

ער זאָגט: „באַרואיג זיך, מיין פריינט,
דו ווערסט דורך מיר גענעזן;
און וואָלט איך נישט אין דיר געווען,
דו וואָלסט נישט דו געוועזן.

איך האָב שוין לאַנג צוריק געמערקט
און מערק דאָס איצטער ווידער:
וואָס מער איך ברען דיך, פלאַמען אויף
אַלץ שטאַרקער דייע לידער.

ווייל איך בין דער, וואָס צינדט אין דיר
אַ ריזיקן פארלאַנגען,
צו קעמפען און פארניכטן מיך
דורך פלאַמיגע געזאַנגען.

און וואויל צו דעם, אין וועמען ס'האַט
אַ טייל פון מיר געפלאָסן,
און וויי צום דיכטער, וועלכער ס'האַלט
פאר מיר זיין האַרץ פאַרשלאָסן.

איך וויל דו זאָלסט פארבלייבן דו,
דרום זיי ניט אַנגעבלאָזן, —
און ווייס, ביז אין דיין לעצטן שיר
וועל איך דיך ניט פאַרלאָזן!

אַמאָל איז אַן עניו אַ דיכטער געווען

אַמאָל איז אַן עניו אַ דיכטער געווען,
געשעמט זיך דער וועלט צו באַווייזן ;
מען האָט נאָר זיין שירה זיין זאַנפטע געהערט
אין נאַנטע באַגרענעצטע קרייזן.

אַזוי האָט ער שטענדיק געזונגען פאַר זיך,
און שטיל איז זיין לעבן געפלאָסן,
ביז וואַנען דער בורא בנשיקה האָט אים
אויף אייביק די ליפן פאַרשלאָסן.

דאָך גייט ניט קיין איינציקער האַרציקער קלאַנג
פון אמתן דיכטער פאַרלאָרן ;
די טענער זיי שוועבן אין לופטן אַרום,
און הילכן אין קינפטיקע יאָרן.

און הערט איר געזאַנגען און ווייסט ניט, פון וואו
זיי זיינען דאָ פלוצלונג געקומען ;
די לידער, וואָס ער האָט געזונגען אַמאָל,
זיי האָט איר דאָס איצטער פאַרנומען !

דער דיכטער

צ'י גלויבסטו יא, צי גלויבסטו ניט :
די וועלט, זי איז און בלייבט א ליד.
און איז דאס אלעמאל געווען,
צייט ווען זי האט גאט'ס ליכט דערזען,
אז ס'האט אין חושך אויפגעטאגט,
ווען גאט האט זיין יהי אור געזאגט,
און האט באגאסן מיט זיין ליכט
דעם גרויסן אינהאלט פון געדיכט.
דאך האבן יעמאלט אויף דער וועלט
אי פארבן אי מוזיק געפעלט ;
האט גאט דעם דיכטער אנגעשטעלט
און אים געזאגט : — דו גיי מיט גליק
און גיס אריין פארב און מוזיק
אין אלץ, וואס שפראצט, אין אלץ, וואס לעבט,
אין אלץ, וואס קריכט, אין אלץ, וואס שוועבט,
גיס דיין מוזיק און פארב אריין,
עס זאל א שיר השירים זיין ! —
אן אנגעגורטער מיט גאטס ווארט,
דער דיכטער ציט פון ארט צו ארט,
און וואו ער הויכט, דערהילכט א טאן,
און וואו ער בליקט, פאנגט בליען אן.
און מיט דעם דיכטערס יעדן טריט
ווערט אלץ פולקומענער גאט'ס ליד !

צי מיט דיר, צי אן דיר

צי מיט דיר, צי אן דיר,
די וועלט גייט איר גאנג;
זי שטעלט זיך נאָר אָפּ,
ווען ס'פאַרפעלט איר געזאַנג.

צי טענער פון וואוילטאָג,
צי טענער פון נויט;
דאָס שטומען פון לידער —
א סימן פון טויט!

ניט מאַכט דאָך צו שווער ...

ניט מאַכט דאָך דאָס לעבן פון דיכטער צו שווער,
ניט ווילט ער זאל זינגען ווי יענער, ווי דער :
די נאַכט'גאל זינגט פיין, דער קאַנאַריק זינגט פיין,
דאָך קאָן איינעמס ליד ווי דעם צווייטנס ניט זיין.
ווייל יעטווידער שטראַם האָט זיין אייגענעם גאַנג
און יעטווידער פויגל זיין אייגענעם געזאַנג.
עס פליסט דאָרט אַ טייך איבער פעלזיקע שטעלן
און וואָרפט אָן אַ שרעק מיט גערויש פון די וועלן ;
דער צווייטער ציט רואיק און מאַכט קיין געוואַלטן,
און האַלט אין זיין האַרצן זיין טיפקייט באַהאַלטן.
ער זינגט פון זיין מאַרד אייך, ער זינגט פון זיין בלוט,
ער איז אייך מנדב זיין האַב און זיין גוט.
און ווי אים צו זינגען דער בורא באַפעלט,
אַזוי גיט ער איבער זיין שירה דער וועלט !

לויבט דאָך דעם דיכטער

לויבט דאָך דעם דיכטער פאַר זיין געזאַנג,
ער דאַרף דערמונטערונג האַבן.
ער קאָן ניט אַזוי ווי אין בינשטאַק די בין
מיט אייגענעם האַניק זיך לאַבן.

האַניק־געזאַנגען דאָס גיט ער דער וועלט,
לויב, — דאָס איז זיין פאַרלאַנגען ;
זיין גייסטיקע שפייז, זיין גייסטיקער טראַנק,
זיין שכר פאַר זיינע געזאַנגען !

הזכרת נשמות

ווען זיין פאַרשטאַנד איז שוואַך געוואָרן

און ער האָט זיין טאַלאַנט פאַרלאָרן

און איז אינגאַנצן לער געבליבן,

האַב איך צו אים אַזוי געשריבן :

„ווער גענעזן, ווער גענעזן :

ביזט דאָך אַ וואולקאַן געוועזן ;

האַסט דאָך אָפט אי הויך אי ברייט

פלאַם און לאַוואַ אויסגעשפּרייט.

אַבער אין די לעצטע יאָרן

קלינגט דיין ליד ווי איינגעפּראָרן ;

זינג ניט מער און וואָרט געדולדיק :

ביזט דער וועלט קיין זאָך ניט שולדיק.“

דאָך ווען ס'האַט דער פעגאַסוס-רייטער

זיין שוואַכע ליד געצויגן ווייטער

און אויף מיין בריוו זיך שטאַרק באַקלאַגט.

האַב איך צו אים אַזוי געזאָגט :

„אַז דו האָסט געגעבן דער וועלט שוין דיין אַלץ,

דיין פלאַם וואָס אין דיר איז געווען ;

דיין לאוואַ, מיט וועלכער גאַט האָט דיר באַגליקט,

ווען דו האָסט די זון קוים דערזען,

טאָ הענג אויף דיין לירע, געבענטשטער פון גאַט.

און שלאָף איין אין אייביקער רו ;

און האָסטו קיין קראַפט ניט צו טאָן דאָס, מיין פּריינט,

דאָן חתמע די ליפּן דיר צו.

און גיי מיט אַ שמייכל אום אויף דיין געזיכט, —

און שטאַלץ ווי אַ לייב טראַג דיין קאַפּ ;

און בעט דיך די וועלט, זאָלסט איר זינגען אַ ליד,

דו ענטפּער מיט שווייגן איר אָפּ.

און וואויל איז דעם דיכטער, וואָס קאָן אַזוי טאָן, —

און וויי, ווען ער ווייטער זיין זינגען האַלט אָן !“

און ווען ס'האט אָנגעהויבן לאַכן
די גאַנצע וועלט און חוּזק מאַכן
פון זיינע שלעכטע ליבע-לידער,
האַב איך אַזוי געזאָגט אים ווידער :

„אַ פּויגל, וואָס האָט אין זיין פּרילינג פּאַרפעלט
מיט קלאַנגען פון ליבע דערפרייען די וועלט,
האַט פּלוצים אין האַרצן דערשפּירט אַ פּאַרלאַנג
צו זינגען אין ווינטער זיין ליבע-געזאַנג.
ער גיט אויף אַ צווייג פון אַ בוים זיך אַ שטעל
און פּאַנגט אָן צו ציען אַ קראַנקהאַפטע טרעל.
דאָך קוים האָט דער פּויגל זיך זעלבער דערהערט,
ער האָט באַלד דערפּילט, אַז זיין ליד האָט קיין ווערט :
וואָס ס'איז אין זיין פּרילינג אין אים ניט געווען,
דאָס קען אין זיין ווינטער געוויס ניט געשען !“

און ווען ער האָט זיין כעס צו שטילן
אויף אַלעמען גענומען „בילן“,
דעם אמת ניט געקאַנט פּאַרטראַגן,
האַב איך געזאָגט אַזוי צו זאָגן :

„זאָג, דיכטער, וואָס איז דיר געשען ?
דו ביזט אַמאָל אַ לייב געווען
און האָסט מיט אַנגסט אונז אַנגעפּילט,
ווען דו האָסט אין דיין ליד געברילט ;
דאָך איצטער, וויי מיר ניט, אַצונד —
דו בילסט דאָך איינפּאַך ווי אַ הונט !
אַ וואַרער הונט פון עק ביז צאָן
און פּאַלסט אויף יעדן איינעם אָן.
וואו איז דיין שטאַרקער לייבן-קול ?
וואו איז דיין ליד, זאָג, פון אַמאָל ?
איך ווייס גאַנץ גוט : דו בילסט פאַר נויט,
צו ווייזן, אַז דו ביזט ניט טויט.“

דאך איך, איך זאג און בלייב דערביי :
טוב אריה מת מכלב חי!*

דאך ווען עס איז זיין צייט געקומען
און גאט האט אים צו זיך גענומען,
האב איך אין אומעטיקער נאכט
אין הארץ ביי זיך געטראכט :

„ס'איז אמת, ביזט געווען פארדארבן,
דאך טוט מיר וויי, וואס ביזט געשטארבן :
כאטש מענש זיין איז דיר ניט געלונגען,
דאך האסטו וואויל אמאל געזונגען!“

(* „בעטער אַ טויטער לייב ווי א לעבעדיקער הונט.“

גאַנץ עגאַל

19] וואָס דו זינגסט איז גאַנץ עגאַל ;
קיין זאך איז ניט אַריגינאַל.
ווייל, וואָס דו טראַגסט ניט אין געדאַנק,
האַט איינער שוין באַזונגען לאַנג.
אין ווי נאַר, טייערער פאַעט.
מוז זיין אַריגינאַליטעט !

נאַשן

און נאַשט דו, מיין חבר, כ'בין ניט איבעראַשט :
עס האָבן פיל גרעסערע דיכטער גענאַשט.
געזויגן פון אַנדערע, געשניטן אַ פעל,
איין אדם הראשון איז אַריגינעל.
מיך אַרט ניט דאָס פרעמדע, וואָס הילכט אין דיין שיר, —
נאַר גיב דאָך דער וועלט וואָס צו נאַשן פון דיר !

וואָס לערער אַלץ פולער

און הונגערסט דו, דיכטער,
וואָס מאַכט עס דיר אויס ?
דו נעמסט און דו זינגסט דיר
אַ לידעלע אויס.

און פריילאך דיין האַרץ ווערט
און לייכט דיין געמיט :
וואָס לערער דיין מאַגן,
אַלץ פולער דיין ליד !

צום יונגן

און ביזט דו זייער ווייט פון מיר,
יונגער —
כ'באָוואונדער דאָך דיין נייעם שיר,
יונגער —
און זינגען מיר ניט ביידע גלייך,
יונגער —
מיר זינגען ביידע גלייך דאָך רייד,
יונגער ! —

אן עצה צו אַ דיכטער

זאַגסט ביזט טראַגעדיג געוואָרן

מיט אַ לידל היינט?

נעם דאָך, ברודער, אַן אַן עצה

פון אַ גוטן פריינד.

וויילסט אַ לידעלע געבערן

וואָס זאָל קלינגען פֿיין?

פאַס אויף, דיכטער, זאַלסט חלילה

נאָר ניט מפּיל זיין.

אַ געזאַנג פון דיכטערס האַרצן

איז דאָך ווי אַ קינד:

ווערט עס פאַר דער צייט געבאַרן,

איז עס שוואַך און בלינד.

שלעפּ דאַרום קיין שווערע משא,

גיי נישט באַרג ארוף, —

מעסט פון דיין טאַלאַנט די כחות,

פונקט ווי פון דיין גוף.

האַסטו שוין דיין ליד געבאַרן,

דרוק עס ניט אויף גיך:

זע דיין עוף־עלע צו פלעגן

מערער צייט ביי זיך.

וועט עס דאַרפן יאָרן נעמען,

מאַכט עס אויך ניט אויס:

פאַס אויף, ברודער: מיט קיין טומטום

זאַלסטו ניט ארויס!

חיר דיכטער

צ'י גלויבסט דו ניט, צי גלויבסט דו יא.
עס זיינען הונדערט דיכטער דא;
יא, הונדערט דיכטער, אז אָך און וויי,
און איך בין איינער צווישן זיי!

און יעדער פון זיי שטייט פאר זיך אויף די קני,
מיינט, ער איז דער איינציקער און אַ זשעני:
יא, אַ זשעני, אז אָך און וויי,
און איך בין איינער צווישן זיי!

מיין ערנסטע מיינונג? וואָס מאַכט עס אויס?
כ'האַלט יעדן פון זיי פאר ריזיג גרויס:
אַ הונדערט זשעניען, אז אָך און וויי,
און איך, — דער גרעסטער צווישן זיי!

חיים און יוסף

חיים און יוסף — צוויי אין איינס :
ביידע זיינען — איך.
חיים איז אַ רייכער מאַן,
יוסף גייט אָן שײַך.

חיים האָט זיך זעלבסט נאָר האַלט,
ווייטער קיינעם ניט ; —
יוסף ליבט די גאַנצע וועלט,
זינגט ער איר אַ ליד.
* * *

עס בוקט זיך די וועלט צו דער גאַלדענער קאַלב ;
און איך — צו דער ווייסער טויב און דער שוואַלב.
צום סימבאָל פון שלום און רו פאר דער וועלט,
צום אַנזאָג פון פּרילינג, צום סוף פון דער קעלט.
* * *

איך טראָג ניט קיין נעגל, איך טראָג ניט קיין שטעקן,
קיין שאַרפע ציינער אַ חשד צו דערוועקן,
אַן איך קען שלאָגן, קראַצן און בייסן
און ווי אַ ווילדע חיה צורייסן.

די ליבע האָט מיר די נעגל געשאַרן ;
פון הונגער האָב איך די ציינער פארלאָרן, —
און איך האָב אליין צובראַכן מיין שטעקן,
עס זאָל זיך קיינער פאר מיר מער ניט שרעקן.
* * *

חיים שמייכעלט, חיים רעדט,
יוסף הערט זיך איין :
„גוטער ברודער, ס'וועט פון דיר
שוין קיין לייט ניט זיין :

„מיט געזאנג איז פול דיין האַרץ
און מיט שטרוי — דיין קאַפּ:
אַ, די ליבע שערט דאָך דיר
דיינע נעגל אַפּ!

„ווער די גאַנצע וועלט טוט ליבן,
האַט זיך אומקום אויסגעקליבן;
וויילסטו ניט פאַרלאָרן גיין,
ליב דאָך, פריינד, נאָר זיך אליין!

„וויילסטו, ברודער, גרינג דיר לעבן,
זאַלטו נעמען און ניט געבן;
צי מיט קראַפט צי מיט פאַרשטאַנד,
לייג אויף אלץ ארויף דיין האַנד.

„מאַכסטו היינט דיר אַ פאַרמעגן,
וועט די וועלט ביי דיר נישט פרעגן,
ווי אזוי דו האַסט געמאַכט
דיין עשירות איבער נאַכט.

„האַסטו ציינער, — זאַלטו בייסן,
האַסטו נעגל, — זאַלטו רייסן;
האַסט אַ שטעקן מיט אַ קנאַפּ,
זשאַלעווע ניט יענעמ'ס קאַפּ.

„ביזט אַ זינגער שוין קיין יונגער
און דו שטאַרבסט נאָך אלץ פאַר הונגער:
אַבעצערט דיין קינד און פרוי,
יוסף, ס'איז ניט רעכט אזוי:

ווען עס בייטן זיך די צייטן,
מוז דער מענש מיט זיי זיך בייטן; —
ווער עס הלומ'ט, זינגט און וואַרט,
דער בלייבט שטענדיג אַפּגענאַרט.

„דיינע לידער — דיינע צרות,
ס'דארף די וועלט זיי אויף כפרות ;
ווער עס הערט צו זיי זיך צו,
איז א נאר אַזוי ווי דו !“
* * *

יוסף בלייבט שטיין ווי באַנומען,
קען אַ צייט צו זיך ניט קומען ;
ס'טוט אים וויי, עס טוט אים באַנג
שיידן זיך מיט זיין געזאַנג.
דאָך אין חיים'ס שטאַרקער שפראַך
איז דאָך אמת דאָ אַ סך ;
אַפגעצערט זיין קינד און פרוי,
טאַקע ס'איז ניט רעכט אזוי.
יוסף וויינט און יוסף לאַכט,
וואַרפט אין בעט זיך אום און טראַכט ;
חיים, ס'איז צו גרויס דיין מאַכט !
ווערן רייך — מיט וואָס איז שלעכט ?
דאַכט זיך, דו ביזט יאָ גערעכט !
* * *

„גיב מיר, גאַט, דאָס וואָס דו האַסט
ביז היינט נאָך ניט געגעבן ;
גיס מיר האָס אין האַרץ אריין,
איך דאַרף דאָס, ווי מיין לעבן ;

„האַסט מיר ליבע איינגעהויכט
און אַנגעטאָן אַ פאַנצער ;
כ'בין דאָך נאָר אַ האַלבער מענש —
און איך וויל זיין אַ גאַנצער !“
* * *

מזל טוב, דיר, יוסף,
דו ביזט ניי געבאָרן ;
פון דעם דיכטער יוסף
חיים איז געוואָרן.

יוסף ווערט שוין פראַקטיש,
ביסלעכווייז פאַרדאַרבן ;
חיים הייבט אָן לעבן,
יוסף איז געשטאַרבן.

יוסף קאַן שוין נאַרן,
קאַן שוין זאַגן ליגן ;
יוסף קאַן פאַר קליינגעלט
זיינע פריינד באַטריגן.

יוסף האָט שוין נעגל,
יוסף קאַן שוין קראַצן ;
יוסף פאַנגט אָן בויען
מאַרמאַרנע פאַלאַצן.

יוסף קאַן שוין שילטן,
ווייל מער קיינעם בענטשן, —
יוסף, ביזט שוין חיים,
מענטש ווי אַלע מענטשן.

מזל טוב דיר, יוסף.
דו ביזט ניי געבאַרן ;
פון דעם דיכטער יוסף
חיים איז געוואָרן.

* * *

יוסף, דו ביזט רייך ווי קורח —
און דו זעסט אויס ווי אן אורח
ביי אַ קאַרגן בעל הבית.

האַט אַן אונגליק דיר געטראָפן ?
האַסטו אַ געשעפט פאַרשלאָפן ?
רייד, דערצייל !

ציטט דו ביזט, פריינד, רייך געוואָרן,
האַסט דיין פריילעכקייט פאַרלאָרן;
זאָג פאַר וואָס?

ס'פלעגט דיין בליק ווי פייער ברענען,
איצט איז שווער דיך צו דערקענען:
ביזט ניט דו.

שפירסטו אפשר אַ פאַרלאַנגען
טיף אין האַרצן פאַר געזאַנגען?
זינג דאָך, זינג!

וועסט פון ס'ניי דיין ליד דערהערן,
וועט דיר אפשר פריילעך ווערן,
ווערן גרינג!

* * *

חיים, יוסף, — צוויי אין איינס,
ביידע זיינען — איך.
חיים איז אַ רייכער מאַן,
יוסף גייט אָן שיד.

חיים האָט זיך זעלבסט נאָר האַלט,
ווייטער קיינעם ניט;
יוסף ליבט די גאַנצע וועלט,
זינגט ער איר אַ ליד.

* * *

ניין, איך בין שוין לאַנג ניט איך:
איך בין אומגעקומען.
ס'האַט דער טייפל מיך פאַרלאַקט
און מיט זיך גענומען.

ניט פאָרגיב, גאַט, מיינע זינד
אויב איך בין דיר טייער ;
ניט אין וואַסער טובל מיד,
לייטער מיד אין פייער.

איך וויל צאָלן מיט פּראַצענט,
צאָפלען זיך און ברענען ;
ביז איך וועל מיין אייגן איך
פון דאָס ניי דערקענען !

ווען ענדיק איך די לידער ?

איך וואך און שאַרף מיין מח
ביז שפעט א יעדע נאַכט !
ווען ענדיק איך די לידער,
וואָס איך האָב שוין פאַרטראַכט ?

זיי זיינען אזוי פיל דאָך
און קורץ איז שוין די צייט :
איך בין אַן אַלטער זינגער,
מיין סוף איז שוין גיט ווייט.

און איך דערהער א שטימע :
פאַרשטער דיר גיט דיין שלאָף ;
בלייבסט שטענדיק נאָר ביים אָנהייב,
קומסט קיינמאָל גיט צום סוף.

ווייל פיל דו זאָלסט גיט שעפן,
דו פילסט גיט אַן דיין קרוג ;
און פיל דו זאָלסט גיט לעבן,
וועט אלץ גיט זיין גענוג !

דוכטעניש

דו זינגסט רק פון ליבע

(אברהם ליעסינען)

„דו זינגסט רק פון ליבע,
זאגט ליעסין צו מיר.
„אלץ מיידלאך און ווייבלאך,
ווי לאנג איז דער שיעור ?

פארגעס ניט, דו ביזט שוין
א זקן א מאן, —
ס'איז אויך פון וואָס אַנדערס
צו זינגען פאַראַן !

— א, ליבער פריינט ליעסין,
איך ווייס עס גאַנץ גוט :
כ'בין אַלט שוין אין יאָרן,
דאָך זידט נאָך מיין בלוט.

די ליבע צום אידן
געוועלטיקט אין דיר ;
די ליבע צו פרויען
— אין האַרצן ביי מיר !

גאַט האָט מיר אַ דורשט געליען

גאַט האָט מיר אַ דורשט געליען,
צאָל איד אים פּראָצענט :
טרינק איד וויין און טרינק איד קאַניאַק,
ביז אין מח ברענט.
וואַכער צאָלן זויגט ביים מענשן
אויס זיין מאַרד און בלוט : —
איד, וואָס מער איד צאָל אים וואַכער,
מער אַלץ פיל איד גוט.

גאַט האָט ליבע מיר געליען,
צאָל איד אים פּראָצענט :
קוש איד יונגע פּרישע ליפלאַך,
דריק איד צאַרטע הענט.
און די הויכע צינזן-צאָלן
פאַלן מיר ניט שווער ; —
אומגעקערט, וואָס מער איד צאָל אים,
ווייל איד צאָלן מער.

גאַט האָט מיר אַ קול געליען,
צאָל איד אים פּראָצענט :
זינג איד טאַג און נאַכט אים שירדל,
צאָל אים אָן אַן ענד.
און וואָס מער איד צאָל מיין שולד אָפּ,
אַלץ מער פיל איד פיין ; —
קום איד צו מיין בורא, וועל איד
קיין בעל-חוב ניט זיין !

ניט געשטויגן. ניט געפלויגן

מײדל, הייס געליבטע מיידל,

מיט די פרומע בלויע אויגן ;
וואונדער־קינד פון מיין פאנטאזיע,
ניט געשטויגן, ניט געפלויגן.
איידער כ׳האָב דײך נאָך באַשאַפן,
האַט מיך שוין צו דיר געצויגן.

ווי וואָלט איך דײך הייס אומאַרמען,
צאַרטער אויסדרוק פון מיין זינען ;
וויפיל הימלישע חלומות
וואָלט איך אויף דיין בוזים שפינען ; —
דאָר, וואָס איך האָב זעלבסט באַשאַפן,
קאָן איך ערגעץ ניט געפינען.

דאָר, אָן דיר, קינד פון פאנטאזיע,
איז דאָס לעבן אזוי טרוקן ;
און איך מאָל אין דיר מיין בילד אויס
פאַר מיין אינערן אויג צו קוקן, —
ווי מען שאַפט אַמאָל אָן אַפגאַט,
אום פאַר וועמען זיך צו בוקן.

זיי געבענשט, מיין הייס געליבטע,
מיט די פרומע בלויע אויגן ;
וואונדער־קינד פון מיין פאנטאזיע,
ניט געשטויגן, ניט געפלויגן.
ווען איך וואָלט דײך ניט באַשאַפן,
וואָס וואָלט איצט מיין לעבן טויגן ?

וואָס איך זוך איצט אין דעם קאַרן

וואָס איך זוך איצט אין דעם קאַרן?
פונקט אין דער צייט פאַראַיאַרן
האַב איך דאָ מיין האַרץ פאַרלאָרן,
זוך איצט דאָס אין דעם קאַרן.

פיל מיט פלאַמיקע פאַרלאַנגען
דורכן פעלד פון קאַרן־זאָנגען
בין איך שפעט ביינאַכט געגאַנגען,
פול מיט פלאַמיקע געזאַנגען.

פלוצלונג, וואָס זאָל דאָס באַדייטן?
כ'הער אַ וויינען פון דערווייטן,
כ'קוק און זוך אין אַלע זייטן, —
טאַקע, וואָס זאָל דאָס באַדייטן?

אויבן פינקלען העל די שטערן,
אונטן גיסט אַ מיידל טרערן:
„וויי מיר, וואָס וועט פון מיר ווערן!

אין דעם קאַרן אומגעלאָפן,
מיד געוואָרן, איינגעשלאָפן
און דעם וועג ניט מער געטראָפן.“

— מיידל, ס'וועט קיין שלעכטס פאַסירן,
כ'וועל צום ברייטן וועג דיר פירן;
האַלט מיר, זאָלסט זיך ניט פאַרלירן,
וויין ניט, ס'וועט קיין ביזן פאַסירן.

פול מיט פלאַמיקע פאַרלאַנגען,
דורך די הויכע קאַרן־זאָנגען
זיינען מיר צום וועג דערגאַנגען,
פול מיט פלאַמיקע פאַרלאַנגען.

„זאג מיר, בחור, כ'בעט דיך כ'לעבן,
האָסט געראַטעוועט מיין לעבן,
וואָס זאָל איך דערפאַר דיר געבן?
זאָג מיר, בחור, כ'בעט דיך כ'לעבן?“

— נאָר איין קוש און ווייטער גאָר ניט. —
זאָגט זי: „ניין, מיין פריינט, מען טאָר ניט!“
— נו טאָ גיי דיר, דאָרף מען גאָר ניט.
— נאָר איין קוש און מער קיין האָר ניט. —

זאָל איך טאַקע אַזוי לעבן:
זי האָט מיר אַ קוש געגעבן,
אויפן מויל און ניט דאַנעבן,
זאָל איך טאַקע אַזוי לעבן!

וואָס איך זוך איצט אין דעם קאָרן?
פונקט אין דער צייט פאַראַיאָרן
האָב איך דאָ מיין האַרץ פאַרלאָרן:
זוך איך איצט דאָס אין דעם קאָרן!

העי, העי, העמערל

העי, העי, העמערל,

זאג, ווער קלאפט אין קעמערל,
זאג, ווער קומט דאס אזוי פרי?
זאגט דאס העמערל: „ס'איז זי.“
— זי, די גוטע ליבסטע מיין?
לאז זי, העמערל, אריין!

מיידל פייך, דו ביזט געקומען,
זע, כ'האב אָנגעגרייט דיר בלומען:

רויטע רויזן בונטע קעפּ
שמייכלעך פון די בלומען־טעפּ;
ווייסע ליליען צאָרט און שלאַנק
ווינקען צו זיי פון דער באַנק.

העי, העי, העמערל,

קלאַפּ אין צווייטן קעמערל!
דו זאָלסט עפּענען די טיר
פאַר מיין ליבינקער און מיר!

מיידל, קום, איך וועל דיר ווייזן
פולע שיסעלאַך מיט רויזן,
פולע טעפעלאַך מיט גאַלד,
ליבינקע, איך האָב דיך האַלד!

העי העי, העמערל,

האַלט די וואַך ביים קעמערל!
ווער ס'זועט קומען, ווער ס'זועט זיין,
לאז מער קיינעם נישט אַריין!

איז אין קעמערל דאָ קיינער,
נאָר דו איינע און איך איינער —
גיב מיר, ליבינקע, דיין האַנט,
קינדער ליבן זיין באַנאָנד.

קינדער אין אַ מאָרגן שטילן
ליבן פאַרווייז זיך צו שפּילן —
קום, איך וועל דיר היינט ווי נעכטן,
דיינע שוואַרצע צעפּ צופּלעכטן
און פאַרפּלעכטן פון דאָס ניי
אין דער קינדער־שפּילעריי !

העי, העי, העמערל,
שטרענגע וואָך ביים קעמערל !
ווער ס'זועט קומען, ווער ס'זועט זיין,
לאָז דאָך קיינעם נישט אַריין !

איך וועל קיינעם מער נישט ווייזן
מיינע שיסעלאַך מיט רויזן,
מיינע טעפּעלאַך מיט גאַלד —
איר נאָר, וועמען איך האָב האַלד !
* * *

ליבסטע, קום דאָך אויף מיין שויס,
רו די שלאַנקע גלידער אויס ;
און איך וועל דיך שטיל פאַרוויגן
מיט אַ זאָנפּטן קינדער־ניגון :
ליר־ליו, מיידעלע, ליר־ליו,
שליס די קלאַרע אויגלאַך צו !

ביזט דו מיד און מאט געוואָרן,
אויף מיין שויס ווערסט ניי געבאָרן ;
לייג דיין קעפל אויף מיין ברוסט,
הערסט, ווי ס'זינגט פון ליבעס־לוסט ?
ליר־ליו, מיידעלע, ליר־ליו,
שליס די קלאַרע אויגלאַך צו !

האָסטו אויסגערוט די גלידער,
פאָנגען מיר די שפּיל אָן ווידער
און איך וועל דיר היינט ווי נעכטן
דיינע שוואַרצע צעפּלעכטן,
און פאַרפּלעכטן פון דאָס ניי,
אין דער קינדער־שפּילעריי!
* * *

„קעם די לאַקן מיר, נאָר רייס ניט.“
— קוש די ליפּן מיר, נאָר בייס ניט.
„מיטן קושן קומט אַ ביס.“
— מיטן קעמען קומט אַ ריס.

— מוזט דו בייסן, זאַלסט דו בייסן.
„מוזט דו רייסן, זאַלסט דו רייסן.“

בייס די ליפּן מיר ביז בלוט,
און פאַרצער מיך אין דיין גלוט! —
* * *

העי, העי העמערל,
האַלט די וואַך בייס קעמערל,
ווער ס'וועט קומען, ווער ס'וועט זיין,
לאַז דאָך קיינעם ניט אַריין!
העי, העי העמערל!

זאָל עס דונערן און בליצן

זאָל עס דונערן און בליצן,
זאָל דער דלות ביי מיר זיצן,
זאָל עס אַנצינדן מיין דאָך, —
זינג איך מיר אַ ליד און לאַך!

לעבן לעב איך מיט זכות-אבות,
טרייב איך שטענדיק נאָר קאָטאָועס :
פאָר מיין זינגען קריג איך דאָך
ניינצן גראַשן יעדע וואָך.

נעם איך מיינע ניינצן גראַשן,
האַנדל איין מיר יין ישן ;
ווערט מיר פּריילאָך, ווערט מיר גוט,
ווערט מיר וואַרימער מיין בלוט.

איז מיין בלוט מיר אַנגעוואַרמט,
מיט אַ חוה'לען געאַרמט
גיי איך מיר אין פאַרק אַרויס,
ווערט מיין שמחה טאַפלט גרויס.

זאָל עס דונערן און בליצן,
זאָל דער דלות פונקען שפּריצן,
זאָל ער אַפּברענען מיין דאָך,
זינג איך מיר מיין ליד און לאַך!

שמיד איך לידער

שמיד איך לידער, שפריצן פונקען.
האלט ניט מער דיין קאפ געזונקען;
מיידל, ווייס, דו ביזט מיר טייער —
און פון פונקען ווערט א פייער
און פון פייער ווערט א פלאם.
שמיד איך לידער דאך ניט סתם:
ס'וועט א פונק אין דיר פארפליען
אין דיין הארץ פאנאנדערגליען;
וועלן מאכטיקע צוויי פלאמען
זיך צונויפגיסן צוזאמען.
האלט ניט מער דיין קאפ געבויגן,
הייב צו מיר אויף דיניצע אויגן.
אט אזוי בין איך צופרידן . . .
איביק וועל איך שטיין און שמידן;
יעדן קלאנג אין פייער טונקען;
שמיד איך לידער, שפריצן פונקען!

זע. ווי ס'פלאַקערט דער קאַמין!
 ווי מיין ליבע צאַפלט דרין . . .
 פייער-צונגען דיר אַנטקעגן
 שפרייטן ליכט אויף אַלע וועגן;
 קוק, קאַפּריזונע ליבסטע מיין!
 כיוואַרף אַריין אין פּלאַם מיט שטאַלץ
 שטיקער האַרץ פאַר שייטלאַך האַלץ,
 ס'זאַל זיך אויסלעשן ניט קענען,
 עס זאַל ברענען, ברענען, ברענען.
 דיר זאַל העל און וואַרעם זיין . . .
 קוק, קאַפּריזונע ליבסטע מיין!

נאָר דאָס בין איך אויסן

נאָר דאָס בין איך אויסן,
 מיר זאַלן פון צימער אַרויסגיין אין דרויסן
 און שטיל אונז פאַרקלייבן אין ווינקל פון גאַרטן
 און בלייבן צוזאַמען א וויליגקע דאַרטן.

ניט מער בין איך אויסן.
 דו זעסט ווי עס ווערט שיינ פיל טונקעלער דרויסן?
 איצט קענען מיר ביידע אונז פלאַמיג אומאַרמען,
 אין פּרילינג אין קילן די הערצער דערוואַרמען.

נאָר דאָס בין איך אויסן.
 דו זעסט, ווי עס איז שוין גאַנץ פינסטער אין דרויסן? ...

ניט אַנטפלעק זיך

און דיין נשמה זאָלסטו מיר אינגאַנצן ניט אַנטפלעקן,
נאָר לאָז אַ קליינעם טייל אין דיר פאַר מיר אים צו אַנטדעקן.
און ווייס, אַז מיין גענוס איז ניט אַליין נאָר דאָס געניסן ;
ער איז ביי מיר אַמשטאַרקסטן גאָר אין וויסן און ניט וויסן ;
אין זוכן און ניט טרעפן דאָס, אין שטריקן און אין דריבלען ;
אין גריבלען זיך אין פינסטערניש און דאָך זיך ניט דערגריבלען !

און אויך דיין יונגן לייב זאָלסטו דעם גאַנצן מיר ניט ווייזן,
פאַר מיין פאַנטאַזיע לאָז אַ טייל, מיט וואָס זי זאָל זיך שפייזן.
און צייגסטו מיר דיין נאַקעטקייט, איך וועל דיך מער ניט וועלן ;
האַלב אַנגעטאָן, האַלב אויסגעטאָן נאָר קענסטו מיר געפעלן.
און איך וועל לייגן אויף דיין ברוסט די רויטסטע-רויטע רויזן—
פאַרצערן זיך אין אייג'נעם פלאַם און דאָך דיך ניט אַנטבלייזן !

דו האָסט מיט הונדערט לידער

דו האָסט מיט הונדערט לידער
מיך רייכער, קינד, געמאַכט ;
דאָך אַרימער נעמט ווערן
מיין שלאָף אַ יעדע נאַכט.

און בלייכער ווערט מיין פנים,
און ס'האַרץ איז מער ניט לייכט ;
און אַפטמאַלס אויך דערשפיר איך,
ווי ס'ווערט מיין בליק מיר פייכט.

מיט אַ שלייה

אײַן האָב געליבט זי מיט אַ שלייה, —
זיך ניט געוואָלט פאַרקניפֿן.
און ציטערן פלעגט דאָס האַרץ אין מיר
ביים פיטערן די ליפֿן.

איך האָב געטראַכט : קוים וועט אין מיר
די ליבע מער ניט גליען,
כ׳נעם דעם שלייה אָן פֿאַרן ענד,
אים פֿאַנאָדערציען.

און ווידער וועל איך פֿראַנק און פֿריי
די גאַנצע וועלט דורכלויפֿן,
און מיט אָן אַנדער מיידעלע
פֿונם נייעם זיך פֿאַרשליפֿן.

אַזוי האָב איך געטראַכט ביי זיך,
ביז ס׳איז די צייט געקומען.
פֿון גרויסער איילעניש האָב איך
דעם פֿאַלשן ענד גענומען.

איך גיב אַ צי און זאָג צו איר :
„איצט זיי געזונט, געליבטע !“
און על פי טעות זיינען מיר
געבליבן דאָך פֿאַרקניפטע !

די פראצענטניקעט

איך גיב אים א טאג פון מיין לעבן
אין ארבעט אין שווערער אוועק.
ער ווארפט מיר דערפאר צו א דאלער.
כ'זאל קענען מיין לעבן דערהאלטן
און בריינגען אים מאַרגן פון נייעם
א קרבן — א ליכטיקן טאג.

איך טראָג פון מיין האַרטן געלעגער
מיין קישן מיין לעצטן צו אים.
ער גיט מיר דערויף קוים א גילדן.
כ'זאל קענען דערציען ביז מאַרגן.
און זאל אים דאן בריינגען וואָס גיכער
א משכן א נייעם פון שטוב.

כ'בין מקריב די צארטסטע געפילן,
מיין לעבן אלס קרבן צו איר.
זי גיט מיר איין ליבליכן בליק נאָר.
איך זאל מיין נשמה דערקוויקן
און בריינגען אלץ בריינגען אַן אויפהער
אומצייליקע אַפּפּער צו איר.

ברילן

יעדער מענש האָט אַנד'רע אויגן,
יעדער קוקט דורך אַנד'רע גלעזער.
מאָנכע זעען קלאָר פֿון ווייטן,
מאָנכע נאָר וואָס פֿאַר די נעזער.

און עס וויל קיין איינער גלויבן
אַז אויך יענעמס צייגן ליכטיק;
מיינט, דעם צווייטנס ברילן פעלשן
און נאָר זיינע ווייזן ריכטיק.

2

איך זע אַנדערש, זי זעט אַנדערש:
ליידן אונזערע געפילן.
זי פֿאַרוויינט און איך פֿאַרצאָרנט:
יעדער קוקט דורך זיינע ברילן.

לאַמיר בייטן די שפּאַקולן,
ליבסטע, שטאַט צו גיסן טרערן,
קוק דורך מיינע, איך דורך דיינע —
וועט אונדז אפּשר העלער ווערן!

3

האַב געקוקט דורך אירע ברילן,
איז זי יאָ גערעכט געווען.
האַב איר מיינע אָנגעמאַסטן,
האַט זי קיין זאָך ניט געזען:

פיל צו ווייטזיכטיק די גלעזער
און זי זעט דורך זיי צו שלעכט ;
איז ביי איר אין האַרץ פאַרבליבן,
אַ זי שטענדיק איז גערעכט.

און זי בעט, כ'זאַל דאָס איר זאָגן :
גלעט און צערטלט מיך און קושט.
כ'גיב עס צו איר מיט אַ שמיכל
און אַ ווייטיק אין מיין ברוסט.

זיינען מיר איינמאל שפאצירן געגאנגען

זיינען מיר איינמאל שפאצירן געגאנגען,
יעדער אין הארצן מיט זיינע פארלאנגען.

גייען מיר ביידע, גייען און שווייגן ;
זי וויל אין טאל אראפ, איך — דעם בארג שטייגן.

גיט זי נאך אונטן, געפינט זי א בלימל ;
שטייג איך נאך אויבן, געפין איך א הימל.

ברענגט זי דאס בלימל מיר : „נעם דאס, מיין לעבן !“ —
זיפץ איך, ווייל כ'קען איר דעם הימל ניט געבן . . .

לאמיר זיך צואווערטלען

לאמיר זיך צואווערטלען, ליבסטע,
און דערנאך זיך איבערבעטן.
נאך א קורצן ליבעס-שטורם
זיינען ווארימער די גלעטן.

און די בליקן גלאנצן, פינקלען
מיט א צארטן ליבעס-ציטער, —
ווי דעם פריילינגס זונענשטראלן
באלד נאך א געוויטער !

כיוויל נישט וויינען

כ'וויל נישט וויינען, ווען זי וויינט,
כ'וויל נישט לאַכן, ווען זי לאַכט ;
דאָך זי האַלט מיך אין איר מאַכט ;
וויינט זי, ווייך איך מיט מיט איר,
לאַכט זי, לאַך איך מיט מיט איר ; —
גאָט אין הימל, וואָס איז מיר ?

אַזאָ כשוף אין איר בליק !
כ'פאַלג איר נאָך אויף טריט און שריט,
כ'האַב אויף זיך קיין שליטה ניט ;
יעדן וואונש דערפיל איך איר,
איר געדאַנק דערפיל איך איר,
כ'ווייס ניט מער, וואָס איז מיט מיר ?

כ'קאַן ניט לעבן מער אזוי !
אייערנעכטן ביי דער נאַכט
האַב איך זעלבסטמאַרד שוין פאַרטראַכט ;
דאָך איין איינציק בליק פון איר
לאַזט מיך נישט אוועק פון איר,
וואָס וועט זיין דער סוף פון מיר ?

הער דאָך, גאָט, מיין תפילה צו :
ס'איז מיין לעבן אזוי שווער,
כ'האַב קיין אייגן איך ניט מער ; —
נעם מיך, דו, אוועק פון איר,
נעם מיך שנעל אַוועק פון איר :
כ'ווער משוגע, וויי איז מיר !

א. יארן איר יונגע

וואָן זייט איר, איר יונגע און גליקלאכע יארן ?
גלייך נאָכדעם, ווי כ'בין באלאָבעסל געוואָרן.
פלעג איך מיט מיין ליבסטער גאַנץ אָפּט זיך צוקריגן,
דאָך פלעגט אין דעם קריג זיין א שטיק פאַרגעניגן ;
דער קוש, און דער ביס, איז געוועזן אונז טייער ;
אין אַלץ האָט געברענט און געלויכטן א פייער.
און קוק איך צוריק צו מיין יוגנט פון ווייטן,
פאַרבענקט זיך מיר שטאַרק נאָך אמאָליקע צייטן.

מיר זיינען, ווייזט אויס, אין פאַרלויף פון די יארן
גאַנץ איינער אין צווייטן געגאַנגען פאַרלאָרן,
און שטיל איז אין האַרצן און שטיל איז אין צימער
און איך בין ניט איך מער און זי איז ניט זי מער ;
מיר לעבן זיך גליקלאך, צופרידן צוזאַמען —
דאָך פעלן די ברעניקע קנאַקיגע פלאַמען,
די פלאַמען, וואָס גאָט האָט דער יוגנט געגעבן,
זיי זאלן פאַרצערן און שאַפן דאָס לעבן.

קום מיט !

איך ליב דיר, געליבטע, איך ליב דיר און שיעור
און בין דיר געטריי אויך, ווען דו ביזט מיט מיר.
דאך קוים בין איך ווייט פון דיר, איינער אליין,
איז דאָבע צו ליבליך און אַלגא צו שיין.
פאָס אויף, מיין געטרייע, און בלייב ביי מיין זייט,
ניט לאָז מיך אוועק פון דיר, ליבסטע, צו ווייט ;
ווייל איך בין קיין מאָל ניט קיין מלאך געווען ;
אַ, מאַלע, וואָס ס'קען מיט א מאַנסביל געשען !

אויך איצט, ווען כ'בין עלטער און גרוי ווערט מיין קאַפּ,
ניט לאָז מיך, מיין טייערע ווייט פון זיך אָפּ ;
קוים בין איך אויף רייזן, נעמט זידן מיין בלוט,
און שפרה איז שעלמיש און אסתר — פול גלוט ;
און ס'ציט מיך צו זיי אלץ . . . מיין תמימעסע פרוי,
אַ מאַנסביל, ער איז פון געבורט שוין אזוי —
קום מיט ! איך בין קיינמאַל קיין מלאך געווען ;
אַ, מאַלע, וואָס ס'קען מיט א מאַנסביל געשען !

העלף זאָגן מיר ווידוי, מיין ערלאכע ווייב,
מיין שותף געטרייער אין גייסט און אין לייב ;
איך בין דיר געוועזן און וויל בלייבן געטריי —
דאָרום וועל איך אויך שטארבנדיק זיין מיט דיר פריי ;
אין הימל איז אַלגא, מיט ליפעלאך רויט, —
און דאָבע די שיינע איז אויך שוין לאַנג טויט.
קום מיט, איך בין קיינמאַל קיין מלאך געווען ;
אַ, מאַלע, וואָס ס'קען מיט א מאַנסביל געשען !

איך טרינק פאַר זיך מיין וויין

איך טרינק פאַר זיך מיין וויין, —
און איז אייך ניט דערווידער,
טרינקט מיט, איר גוטע ברידער,
כ'טרינק מיט אייך מיין וויין!

איך זינג פאַר זיך מיין ליד, —
און אויב איר ווילט עס הערן,
כ'זעל זיכער אייך ניט שטערן:
כ'זינג אויך פאַר אייך מיין ליד.

איך ליב פאַר זיך מיין ווייב,
נאַר וועט איר זי פאַרהאַלטן —
איך וועל די קעפּ צושפּאַלטן!
כ'ליב נאַר פאַר זיך מיין ווייב . . .

ניט פרעגט מ'ך, וואָס איך טרויער

איך פרעגט מ'ך, וואָס איך טרויער,
וואָס וויין איך אויפן קול ?
צוויי פריינט האָב איך פאַרלאָרן
און ביידע אויף איין מאָל.

דער ערשטער איז מיין ליבסטע,
א מיידל ליב און פיין,
וואָס האָט מיר אָפט געשוואָרן
אויף אייביק טריי צו זיין.

דער צווייטער איז מיין חבר,
מיין בעסטער יוגנט-פריינט,
מיט וועלכן מיין געטרייע
גיט צו דער חופה היינט.

ניט פרעגט מ'ך, וואָס איך טרויער,
וואָס וויין איך אויפן קול :
צוויי פריינט האָב איך פאַרלאָרן
און ביידע מיט איין מאָל.

צו רעכטס אַ פּלאַש

צו רעכטס — אַ פּלאַש, צו לינקס — אַ זי,
פון פרי פאַרנאַכט ביז אינדערפרי ;
איך טרינק און קוש און טרינק.

אין הארצן ברענט, אין מוח קנאַקט,
גיסט איין ! איך האָב די וועלט פאַרפאַקט,
וואָס אַרט מיך, וואָס זי רעדט !

כאַ, כאַ, איך בין איצט פויגל-פריי ;
מיין ליבסטע איז א צווייטן טריי ;
נאָך וויין אַהער, נאָך וויין !

מיין מעסער שאַרף, אין האַלדו א שניט —
און איך ווער מיט דער וועלט באַלד קוויט ;
נאָך וויין, נאָך וויין, נאָך וויין !

און פּגר איך דאָ ווי אַ הונט,
איך זאָג איר דאָך א זיי געזונט ;
זאָל מיינע איבערגיין.

באַלד שלאָף איך רואיק אַן פאַרדראַם,
הוראַ ! פאר איר מיין לעצטן כּוס,
פאר איר מיין לעצטן כּוס !

טויב איז צום פענסטער געקומען

אָ טויב איז צום פענסטער געקומען,
געקלאַפּט מיט די פליגלען אין שויב.
איך האָב איר דאָס פענסטער געעפנט :
— קום, קום צו מיר, וויסינקע טויב ! —

געפונען מיין קרוג שטיין אין ווינקל,
האַט זי זיך מיט וואַסער געקוויקט ;
געקוקט מיר אַריין אין די אויגן,
פון האַנט ביי מיר קערנער געפיקט.

פאַרטראַכט זיך אַ וויילע, געוואַרקעט.
איך ווייס ניט, פאַרוואָס און פאַרווען
אַרויס ווי אַ בליץ דורכן פענסטער
און כ'האַב זי מער קיינמאַל געזען.

אַ, וויסינקע טייבעלע, ליבע,
דו האַסט מיר אַן עפעס דערמאַנט :
איך האָב אין דייך גאַנצן באַנעמען
אַ מיידל אַ יונגע דערקאַנט.

אויך זי איז צום פענסטער געקומען
און מיך אויף אַ וויילע באַגליקט ;
זי האַט פון מיין האַנט ניט קיין קערנער,
נאָר שטיקער פון האַרצן געפיקט.

זי האַט פון מיין קרוג ניט געטרונקען,
נאָר טרערן געצאַפּט פון מיין בליק :
פאַרבליבן אַ וויילע, פאַרשוואַנדן —
און אויך ניט געקומען צוריק !

וואָס מאַכט מיך דער ווינט אזוי טרויעריק ?

וואָס מאַכט מיך דער ווינט אזוי טרויעריק ?

וואָס רייסט ער מיין ברוסט מיט געוואָלט ?

וואָס רופט ער ארויס אין מיין זינען

איר בלייכע און קראַנקע געשטאַלט ?

ער בלאַזט פון דעם אַלטן בית עולם,

ער קומט פון די קברים אצונד.

ער וועקט און רייסט אויף אין מיין האַרצן

אַן אַלטע געפערלאַכע וואונד.

ער שושקעט א סוד מיר אין אויער,

ער זינגט מיר איראַניש א שיר :

דו האַסט איר פאַרשפראַכן צו קומען,

זי וואַרט אלץ אין קבר אויף דיר !

דאָס צולמיז

נעמט זי אין די צאַרטע הענט
סמיטשיקל און פידל,
שפילט זי מיר און זינגט זי מיר
לילית'עס א לידל.

טענער, וועלכע דרינגען טיף,
ווערטער, וועלכע סמ'ען;
אויגעלאך און בעקעלאך
פלאַקערן און פלאַמען.

„ליבער בחור יונגינקער,
ליבסטו פאַמעראַנצן?
נעם מיין האַנט אין דיינע פעסט,
לאַמיר ביידע טאַנצן.“

טאַנצן מיר אַ טייוול-טאַנץ,
הענטלאך, פיסלאך פליען,
מיילעכלאך האַלב-אַפענע,
און די אויגלאך גליען.

ראַמט זי מיר א סוד אריין:
„כ'ליב דיך ווי מיין לעבן;
קום מיט מיר אין קעמערל,
כ'וועל דיר עפעס געבן.“

כ'גיי מיט איר אין קעמערל,
שליסט זי שנעל די טיר צו,
וואַרפט אראַפּ איר יאַקעלע,
טוליעט זיך צו מיר צו.

טוט זיך אויס אַ נאַקעטע,
לייגט זיך אויפן רוקן.
כ'זע, זי טראַגט א צולמ'ל,
ווייל איך זיך ניט בוקן.

„נעם אַראָפּ דאָס צולמ'ל,
נעם איך צו איר זאַגן :
„כ'בין א אידיש בחור'ל,
כ'קאָן דאָס נישט פארטראַגן.“

ענטפערט זי אַנטשלאָסן מיר :
„איך וויל קריסטוס טריי זיין,
וואָס איך טראַכט און וואָס איך טו,
יעזוס מעג דערביי זיין.“

צאַנקען מיר א גאַנצע שעה
און די ווענט אונז הערן ;
ריידן מיר און צאַנקען מיר
ביידע ביז צו טרערן.

לאַז איך זי אין ווייכן בעט
מיט א בלייכן פנים ;
קיינער גיט פון אונז ניט נאָך,
ביידע צוויי עקשנים.

נ צ מ ה

נחמה שטריקט א סקארפעטקע
פון ריינעם שווארצן וואל.
זי זיצט, און ס'ווערט דאס פנים איר
פאר'חושד'ט מיט אמאל.

ס'איז ווידער איר אריין אין קאפ
דער שרעקלאכער געדאנק,
וואס פרעסט איר הארץ פאמעלאך אויף
און קוועלט זי שוין פון לאנג.

איר מאן, ער איז א רייזנדער
פון אימער אן געווען,
אין גרויסע שטעט און קליינע שטעט,
א וועלט זיך אָנגעזען.

דאך פלעגט ער קומען אָפט צו איר,
ער האָט זי ליב געהאָט —
און קושן זי און האַלדזן זי,
ניט קאָנען ווערן זאָט.

דאָך צייט ער זיצט אין „ווארשעווע“,
כמעט שוין זיבן יאָר,
באזוכט ער אזוי זעלטן זי:
אויף יעדן פסח נאָר.

פאַרשטייט זיך, ער האָט פיל צו טאָן
און פיל צו ווייניק צייט:
געשעפטן לאָזן ניט אוועק
און וואַרשעווע איז ווייט.

און שיקט ער איר דען ניט קיין געלט
און אויך מתנות פיל?
זי ווייס גענוי, ער ביינקט נאך איר
און וויינט דאָרט אין דער שטיל.

פאַרוואָס אָבער דעם לעצטן מאָל,
ווען זי האָט אים געזען,
איז, דוכט זיך, זיין באַנעמען זיך
פאַרדעכטיק שטאַרק געווען?

זי קאָן ניט אַנצייגן אין וואָס.
ער איז ניט ביין, ניט רוי,
דער זעלבער מענש ווי אלעמאָל
און דאָך ניט מער אזוי.

און וואָס איז דאָס דער בייזער קלאַנג,
וואָס גייט ארום אין שטאַט?
מען שושקעט זיך רק וואַרשעווע,
א טייטשקעלע און — אָט . . .

אָ, מאַלע, וואָס די פלוידערוועק,
די ווייבער טראַכטן אויס!
מיט איר מאַן קען דאָך דאָס ניט זיין,
זיי ווילט זיך פלאַפלען בלוין.

ער שרייבט דאָך אין די בריוועלאַך:
„מיין ליבע, גוטע פרוי“!
און האָט מען האַלט אַן אַנדערע,
דאן רעדט מען ניט אזוי.

פאַרוואָס אָבער ווען זי אים בעט
מיט טרערן אין איר קול:
„ווען וועסטו מיך שוין צונעמען
אין וואַרשעווע אַמאָל?“

דאן ווערט ער אזוי טרויעריק ?
ער לאזט אראפ זיין קאפ,
ער זאגט איר צו : אָט באַלד, אָט באַלד ...
און לייגט עס ווייטער אָפּ.

זאל טאָקע אמת זיין דער קלאַנג ?
אָ ניין, ער איז צו פיין !
דאָך וויי מיר, וויי מיר, אז מען קלינגט,
מוז דאָך אַ האַגע זיין !

נחמה שטריקט, נחמה טראַכט
און זיפצט גאַנץ שטיל און שווער,
און אויף דער שוואַרצער סקאַרפעטקע
פאַרקייקלט זיך אַ טרער.

אַלטער תושב

אַלטער תושב, נאַר איין וואָרט :
זאָג, ווער וואוינט אין שטיבל דאָרט ?
פון דעם קוימען ביז דער שוועל,
איז זי מער פון אַלע העל ;
וואוינט פון שטעטל דאָרט דער גביר ?
און דער אַלטער ענטפערט מיר :
— ס'איז ביי אונז קיין גביר פאַראַן,
דאָרטן וואוינט אַן אַרבייטסמאַן ;
מיט זיין ווייב און קינדער צוויי
און די ליבע וואוינט ביי זיי ! —

דאָס גליקלאַכע פּאַר

משה דער טרעגער גייט פון דער ארבעט,
גייט פון דער שווערער פאַרמאָטערט צוריק ;
טראָפּענווייס פליסט אים דער שווייס פון זיין פנים.
דאָך זיינע אויגן זיי גלאַנצן פאר גליק :

באַלד זעט ער ווידער מלכהן זיין ווייבל ;
גיכער זי אַנקוקן איז זיין פאַרלאַנג.
ווי זי דערוואַרט אים דאָרטן, זיין אוצר,
ווייס שוין דער גליקלאַכער טרעגער פון לאַנג.

וועטשערע קאָכט איצטער מלכה זיין ווייבל ;
מילכיקע גרויפן און שוואַרץ-ברויט א שטיק ; —
דאָך ווי זי מאַכט עס און ווי זי סערווירט עס
מיט אַזאַ העלן און צערטלאַכן בליק !

אַן איז זיין שטיבל ; משה שפּרינגט אונטער,
משה לויפט שנעלער און עפנט די טיר.
„קרוין מיין, ביזט דו דאָס“ ? הערט ער פון ווינקל —
איך בין דאָס, נחת מיין, קום דאָך צו מיר !

מלכה לאַזט שטיין באַלד טעפל און טעלער,
לויפט אים אנטקעגן מיט ליבע און לוסט ;
משה ווישט זיך אָפּ דעם שווייס פון זיין שטערן,
קושט אירע ליפן און דריקט זי צו ברוסט.

קאַלטלאַך דער אוווען, אַלטלאַך דאָס מעבל,
דאָך זייער ליבע ווי ווארים, ווי ני !
אַרים די סעודה, איינגלאַך דאָס צימער,
און ווי זיי פילן זיך רייכלאך און פריי !

בעזים און שטעקן

איך וועל זינגען אייך א ליד,
איר זאלט אייך ניט דערשרעקן:
זי איז געווען אַ יונגער בעזים,
ער אַ בעזים-שטעקן.

האַבן זיי חתונה געהאַט
צו ליבן זיך און צו ערן;
דאָך דער גאַסן-קערער נעמט
מיט זיי דעם רינשטאַק קערן.

קערט ער אַ טאַג און קערט ער צוויי,
ווערט דער בעזים צעקראַכן;
קערט ער ווייטער, ביז עס ווערט
דער בעזים-שטעקן צובראַכן.

וואַלגערן זיי זיך אויף דער גאַס,
דער בעזים און דער שטעקן;
כ'האַב אַליין זיי היינט געזען,
דאָך זאלט איר אייך ניט שרעקן!

די פרה אדומה

זאָגט צו דעם בוהאַי די קו :
„ווער בין איך און ווער ביזט דו ?
איך בין דאָך א פרה אדומה,
גאַר א הייליקע, א פרומע ;
דו, דער טייוול וואָס דו ביזט,
באַלשעוויק צו אַנאַרכיסט.
מיינסט, ווייל דו ביזט אַזאַ שיינער,
א בוהאַי, אַ יונג מיט ביינער,
וועל איך לאָזן, זאַלסט מיך קושן
גאַר אַן חופּה וקידושין ?
פרא אַדם וואָס דו ביזט,
גי, דיין טרחה איז אומזיסט !“
שאַקלט דער בוהאַי זיין קאַפּ
באַלד ארויף און באַלד אַראַפּ,
גיט צו נענטער צו דער קו
און ער זאָגט צו איר : „מוראו ?“
מיינט עס אויף בוהאַיען-שפּראַך
מאַנכעסמאַל שוין גאַר א סך :

„ווייסט, מיין פריינט, כ'בין גאנץ פאַרוואונדערט :
לעבסט אין צוואַנציקסטן יאָרהונדערט,
און פאַר ליבע האַסט א בליק
ווי מיט טויזנט יאָר צוריק !

ווען איך בריינג דעם שטאַטבאַקס טאַטן
אונזער רב דעם קאַלטעוואַטן
און צען עדות ווי די בערן,
דעמאַלט קענסטו מיר געהערן,
און אז ניט איז גאַט בדלות ?
פרייע ליבע איבער אַלעס !
קריגסטו א בוהאַי א פרומען,
זאַל ער דיר נאָר וואויל באקומען ...

אז דו ביזט רעאקציאָנער,
זיי געזונט, איך קום ניט מער!
*

און די קו מיט מויל און נאָז
שטאַרק אריינגעטאָן אין גראַז,
טוט איר קאַפּ א הייב מיט שרעק:
„גייט ער טאקע שוין אוועק?“
אַבער אז זי זעט דאָך פאַרט,
ווי ער שטייט אלץ אויף אן אָרט,
איז מיט בליקן שאַרף ווי חלף,
זאָגט זי „לא“ אים מיט אן אַלף,
און זי שטעקט איר קאַפּ און נאָז
ווידער אין דעם גרינעם גראַז.
*

דער בוהאַי קומט נענטער צו,
לויפט אַוועק פון אים די קו;
יאָגט ער זי פון נייעם אָן,
פאַנגט זיך א וויכוח אָן:
און מען הערט פונווייטן נאָר:
זי: „מען טאָר ניט!“ ער: — מען טאָר!
*

וואָס עס איז דערפון געוואָרן?
גאָר ניט: ס'האַט די קו געבאַרן,
אַט די הייליקע די פרומע,
אַט די שיינע פרה אדומה,
באַלד נאָך פסח, אָנהייב פּרילינג,
קעלבלאַך צוויי, א שיינעם צווילינג, —
איינס פאר מילך און איינס פאר בראַטן;
ביידע אין בוהאַי געראַטן!

די נשמה יתירה

און בערלען איז ביטער,
ער וויינט ווי אַ קינד.
ער זיפצט און ער קרעכצט
און טענה'ט צום ווינד :
— ווי איז דאָס געוועזן,
ווי איז דאָס געשען :
ווען איך האָב מיין ליבסטע
דעם שבת געזען,
האַט זי מיך געצערטלט,
געטוליעט צו זיך ;
זי האָט מיר געזאָגט,
איר נשמה בין איך . . .
און באַלד נאָך הבדלה,
דעם שבת ביי נאַכט,
האַט זי גאָר אַ תנאים
מיט יעקלען געמאַכט ? —
עס קייכט פאר געלעכטער
דער אכזר דער ווינט,
און מאַכט נאָך לצנות
און ענטפערט געשווינד :
„ווי איז דאָס געוועזן,
ווי איז דאָס געשען ?
דו ביזט איר נשמה
יתירה געווען ?“

ער האָט דערציילט איר

ער האָט דערציילט איר, ווי האָלט ער זי האָט,
זי האָט געהערט און געשוויגן.
ער האָט געזאָגט, אז זיין ערשטע איז זי,
זי האָט געטראַכט: „ס'איז א ליגן.

האַסט שוין פיל אנדערע געדריקט צו דיין ברוסט“...
דאָך וויל זי אים לייגן ניט שטערן:
וואויל איז אפילו, פון וועמען מען ליבט
ליגענס אזעלכע צו הערן.

דו, מיר ניט באשערטע

נעכטן נאך פיל זוכן

האב איך זי דערזען.

„מיידל, מיין געליבטע,

וואו ביזטו געווען ?

„האסט מיר מיין נשמה

אנגעפילט מיט שרעק :

ניט געלאזט מיך וויסן,

וואו דו ביזט אַוועק.

„טאג און נאכט געזוכט דיך,

ניט געהאט קיין רו :

נאכגעפרעגט ביי יעדן,

קיינער ווייסט ניט, וואו.

„מיידל, מיין באשערטע,

איצט איז ווידער פיין :

איבערמארגן וועט דאך

אונזער חופה זיין“.

שטייט זי שטיל אַ בלייכע,

בויגט איין טיף איר קאפ :

פון די אויגן פליסן

טרערן איר אראפ.

„כלה, מיין געטרייע,

וואס איז דיר געשען ?

ווער האט דיר פארהאלטן,

וואו ביזט דו געווען ?“

וואַרפט זי אויף מיין ברוסט זיך
יאַמערט אַזוי שווער ...

„דו, מיר ניט באַשערטע,
ניט דערצייל מיר מער :

„האַסט מיט דיינע טרערן
אַלץ מיר אויסדערציילט :
האַסט דיר דאָך אַ צווייטן
חתן אויסדערצוויילט !“

וויינען מיר צוזאַמען,
פינסטערער געמיט ...
גייען מיר באַזונדער,
וואַקלדיגע טריט !

פינסטער פאר די אויגן

פינסטער פאר די אויגן,
כ'זע פאר זיך די וועלט ניט;
וויילסט מיך מער ניט האבן,
ווייל איך האב קיין געלט ניט. —

האב איך נישט קיין נדן,
וועל איך עס נאך האבן;
און דו וועסט פאר חרפה
וועלן זיך באגראבן.

גיי איך אין די גאסן,
גיי איך מיך פארקויפן —
בריינג איך יעדן מארגן
זילבער-געלט א הויפן.

קויף איך זיבן טעפ מיר
ניט פאר קאכן גרויפן,
נאך פאר קלייבן נדן
זיבן טעפ מיט „קויפן“.

אז זיי ווערן פולע,
קען איך דאן דיך קויפן;
כ'שיק צו דיר א שדכן,
קומסטו שנעל צולויפן.

צייג איך דיר מיין רייכטום:
„זעסט, כ'בין מער ניט אַרים!“
וואַרפסטו אויף די קני זיך,
דרייסט זיך ווי א וואַרים.

נעם איך א טאָפּ זילבער,
וואַרף איך אים אין קאָפּ דיר :
„האַסט דאָס האַלט, געליבטער ?
קלייב צונויף און האָב דיר.

אַבער איך וועל קיינמאַל
ווערן, הונט, דיין כלה. —
כ'בין געווען פאר דיר נאָר,
איצט בין איך פאר אלע !”

זיין בליק איז שטאַר

זיין בליק איז שטאַר און טעמפ זיין שטים,
און זי, זי זיצט ניט ווייט פון אים ;
זי וויינט גאַנץ שטיל, זי זיפצט גאַנץ שווער
און ער, ער זאגט : „איך גלויב ניט מער ;
גענוג פאַרגעבן און געוואַרט.
דו האָסט כסדר מיך גענאַרט !“
אַ זונענשטראַל, ווי פון אַ האַנט
געפירט, צושפילט זיך אויף דער וואַנט.
ער גיט צו וואַנט זיין קאַפ אַ קער —
עס הענגט און בלאַנקט אַ רעוואַלווער.
ער הענגט און שטומט, דאָך רעדט אַ סך
אין זונענגלאַנץ זיין שטומע שפראַך ;
— „מיין פריינט, כ'האַב אין מיין לעבנסצייט
נישט איינעם שוין פון צער באַפרייט ;
גיב איר אַ קויל, נעם דיר אַ קויל
און איר ווערט גוט און דיר ווערט וואויל.“
ער רוקט זיך נענטער צו דער וואַנט
און שטרעקט צום רעוואַלווער זיין האַנט.

די בלייכניקע מאדאם

די לבנה דורך דער שויב
קוקט אריין אין צימער,
וואו ער זיצט און טרינקט זיין וויין,
פאלט אויף אים איר שימער.

„עי, דו בלייכניקע מאדאם!“
נעמט ער צו איר ווינקען:
„זע, איך האב דא וויין לרוב,
לאַמיר ביידע טרינקען!“

איך בין רויט און דו ביזט בלייך,
עס ליבן זיך קאַנטראסטן:
איך זע אויס געזונט און שטאַרק,
דו — ווי דו וואַלסט פאַסטן.

קום און זען זיך ביי מיין זייט,
וועט דיר פריילאך ווערן:
זע, א וואַלקן האָט פאַרשטעלט
די שפּיאַנען — שטערן!“

און ער שלאָגט א שויב ארויס,
בריינגט צוויי פולע בעכער.
די לבנה טאַנצט פאר אים
איבער הויכע דעכער.

לאַכט און שפּרינגט אין שטוב אריין.
„עי, זי איז געקומען!“
און ער האָט איר קילן לייב
פעסט ארומגענומען.

קושט די בלייכע ליפן רויט,
גלעט איר צארטן נאָקן;
גיסט איר וויין אין מויל אריין,
ברענען אירע באַקן.

עפנט ער די אויגן אויף:
„וואָס, כ'האַב איינגעשלאָפן?
און די בלייכנקע מאַדאַם
איז פון מיר אַנטלאָפן?“

גיסט ער אָן א בעכער וויין,
נעצט פון ס'ניי זיין גומען:
זיצט א בלייכער און ער וואַרט,
זי זאָל ווידער קומען.

דוכטעניש

מיר האָט גע'חלומ'ט זיך ביינאַכט
אַ חלום, ניט פאַר אייך געדאַכט :
מיר דוכט, איך בין אין וואַלד אַליין
און מיר אַנטקעגן קומט צוגיין
אַ קאַרליקל, און אַלטער מאַן,
אַביסל העכער פון פיר שפּאַן ;
ער קוקט מיך אָן און זאָגט : „אַהאַ,
איך זע, דו ביזט שוין ווידער דאָ ?
טאָ בלייב דאָך רואיק אויף דיין אַרט, —
און שאַקלט אום זיין גראַע באַרד
פון רעכטס צו לינקס, פון לינקס צו רעכטס
און זאָגט : „איך טו דיר ניט קיין שלעכטס
און האָב קיין מורא ניט פאַר מיר,
נאָר איין זאַך זאָגן זאָג איך דיר :
דו טרינקסט קיין וויין, דו עסט קיין ברויט,
דו ביזט צוויי טויזנט יאָר שוין טויט ;
דיין בליק — קיין בליק, דיין טריט — קיין טריט,
ביזט לאַנג ניטאָ און ווייסט עס ניט ;
טאָ זיי ביי זיך ניט אַזוי גרויס,
ווייל אַלצדינג דוכט זיך דיר נאָר אויס !“
און ער גיט אויף אַ בוים אַ שפרונג
און שטעקט אַרויס צו מיר זיין צונג,
אַ צונג, ווי אַ שפּאַציר-שטאַק דין,
די לענג כמעט אַ צוויי אַרשין,
ער גיט מיר אין געזיכט אַ בלאַז
און שטעקט מיר אויס אַ לאַנגע נאָז
און שנעלער פון דעם שנעלסטן ווינט,
דער גרויער קאַרליקל פאַרשווינדט.

געוועזן איז פונקט האַלבע נאַכט,
 ווען איך האָב פון מיין שלאָף דערוואַכט.
 איך זעץ מיך אויף אין בעט באַזאָכט,
 איך רייב די אויגן און איך טראַכט :
 וואָס הייסט, ער זאָגט : איך עס קיין ברויט
 און בין צוויי טויזנט יאָר שוין טויט ?
 וואָס הייסט, ער זאָגט : איך טרינק קיין וויין ?
 ווי קאָן די זאָך גאָר מעגלעך זיין ?
 כ'האַב צוואַנציק כוסות וויין פאַרוכט,
 און ס'האַט זיך מיר בלויז אויסגעדוכט ?
 איך גיי פון בעט, מיין קאַפּ איז שווער,
 איך זע פיל פלאַשן שטייען לער
 אין גרויסן צימער אויפן דיל ;
 און רעשטלאַך פון מאכלים פיל
 צעוואַרפן ליגן אויפן טיש :
 אַ ביין פון פלייש, אַ ביין פון פיש . . .
 איך קוק און שאַקל מיטן קאַפּ :
 און אַלצדינג דוכט זיך מיר בלויז אַפּ ?
 איך גיב אויף גיך אַ פלאַש אַ כאַפּ
 און קער זי אום ; ניטאָ קיין קאַפּ.
 נו יאָ, דער קאַרליק איז גערעכט :
 מיר דוכט זיך און מיר דוכט זיך שלעכט.
 מען דאַרף נאָר ניט פאַרלירן מוט,
 פילייכט וועט מיר נאָך דוכטן גוט . . .
 דערווייל קען ביטערער ניט זיין :
 איך ברען פאַר דורשט און האָב קיין וויין !

פאַרוואָס דוכט מיר, אַז יענעם דוכט,
 געבענשט איז ער און איך — פאַרפלוכט ?
 פאַרוואָס דוכט יענעם נחת פיל
 און מיר דוכט צער אין דערשטיל ?
 דו ביזט דאָך אַ גערעכטיקער,
 אַ, גוטער גאָט, אַלמעכטיקער !

דו ביזט אין דוכטענישן רייך,
מאך יעדן זאל זיך דוכטן גלייך.
אַ גאָט אין הימל, שיק דאָך דו
אַ גוטע דוכטעניש מיר צו !

און ווי איך ענדיק מיין געבעט,
הער איד, אין צימער איינער רעדט.
מיר נעמען טרייסלען פיס און הענט :
איך האָב דעם קאַרליקס קול דערקענט !
אַ, ביינער קאַרליקל, אַוועק !
וואָס וואַרפסטו אָן אויף מיר אַ שרעק ?
איך האָב דיך קיינמאָל נישט פאַרלאַכט,
פאַרוואָס פאַרפאַלגסט מיר יעדע נאַכט
און טוסט מיר אָן אַוויפיל לייך
מיט דינע מוראדיקע רייד ?
דער קאַרליקל, ער שטייט ביין טיר,
ער קוקט מיר אָן און זאָגט צו מיר :
„צי גלויבסטו נישט, צי גלויבסטו יאָ,
דו ביזט מער אויף דער וועלט נישטאָ.
דיין בליק — קיין בליק, דיין טריט — קיין טריט,
פון זיך אליין אַנטלויפט מען נישט.
עס ציט דעריבער מיך צו דיר,
ווייל כ'זע דיין ענלאַכקייט אין מיר.

„איך בין דיין גייסט, וואָס קיינמאָל רוט,
אַ שוואַכלינג מיט אַ לייבן־מוט.
איך בין אי ריידעוודיק אי שטום,
כ'בין ערגעץ נישט און אומעטום.
איך האָב נישט קיין באַשטימטן אָרט.
וואו ס'בלאָזט דער ווינט מיין גראַע באַרד,
דאַרט צי איך און איך צי אויף גיך ;
מיין באַרד פאַראויס און הינטן — איד,
און דאַרף מען גאַלד, כ'גיב האָב און גוט ;

און דאַרף מען בלוט. איך גיב מיין בלוט.
נור איין זאַך וואָס עס מיך פאַרדריסט :
איך גיב מיין אַלץ אַוועק אומזיסט.
ווי קען איך לאָזן דיר צו רו.
ווען איך, דער קאַרליקל, בין — דו !

„דאַך שרעק דיר ניט, עס מאַכט ניט אויס,
עס ווענדט זיך, ווי עס דוכט זיך בלויז :
דו זעסט די לערע פלאַש ביים שטול ?
זאָל דוכטן דיר, אָז זי איז פול, —
און הויב זי אויף און קער אַרײַן
און זאָל עס צו געזונט דיר זײַן !
טרינק אויס פון לערער פלאַש דעם זאַפט :
אין דוכטעניש נאָר ליגט דיין קראַפט !“

און ער גיט אין דער הויך אַ שפרונג
און שטעקט אַרויס צו מיר זײַן צונג.
אַ צונג ווי אַ שפּאַציר-שטאַק דין,
די לענג כמעט אַ צוויי אַרשין.
ער גיט מיר אין געזיכט אַ בלאַז
און שטעלט מיר אויס אַ לאַנגע נאָז —
און שנעלער פון דעם שנעלסטן ווינט,
דער גרויער קאַרליקל פאַרשווינדט !

ווער זאָגט דאָס, אָז עס איז מיר שלעכט ?
איך האָב צו דוכטן מיר דאָס רעכט
פון וואָס איך וויל און פיל איך וויל ; —
עס דוכט אַ דוכטעניש מיר שטיל.
מיר דוכט : אַ ריזיקע נאַציאָן
פון איבער זיבעציק מיליאָן
מיט אידן אין אַן אייגענעם לאַנד,
פאַר זייער העלדישקייט באַקאַנט.
אַ יעדער איז אי שטאַרק אי שײַן,

און זעקס פוס הויך ביי זיי איז קליין ;
 א יעדער קאָן באַשטיין פאַר צוויי
 און איך בין איינער פון זיי.
 און פרויען האָבן מיר אַנטיק !
 און ריין דאָס האַרץ און שטאַלץ דער בליק ;
 און קוקסט זיי אין געזיכט אַריין,
 דיר ווילט זיך טאַפלט — מאַנסכיל זיין.
 און טויזנט מיילן ים אַרום —
 און טיפע טייכן אומעטום
 און גרויסע שיפן אָן אַ צאַל
 פון שטאַרקסטן האַלץ און בעסטן שטאַל,
 וואָס שלעפן אויף די ימים לאַסט
 מיט בלוי און ווייס אויף יעדן מאַסט ;
 מיר זיינען רייך אין מוט און געלט
 און זאָגן דעות אויף דער וועלט.
 און מיר איז אזוי וואויל צו מוט.
 איך פיל ווי ס'שטראַמט אין מיר דאָס בלוט ;
 איך פיל ווי ריזיק ס'איז מיין מאַכט —
 און מיין נשמה זינגט און לאַכט.

באַר פלוצלונג ווערט מיר ווידער שווער
 און איך דערשפיר אין האַלז אַ טרער.
 עס ווערט מיר ביטער מיט אַ מאַל.
 איך הער אין זיך דעם קאַרליקס קול :
 „דיין בליק, — קיין בליק, דיין טריט — קיין טריט,
 ביזט לאַנג שוין טויט און וויסט עס ניט ; —
 טאָ זיי ביי זיך ניט אזוי גרויס,
 ווייל אַלצדינג דוכט זיך דיר בלוזי אויס !“

און מאַכטלאָז ווערט מיין שטאַרקע האַנט,
 עס שווינדט מיין פאַן, עס שווינדט מיין לאַנד,
 עס ווערט מיר פאַר די אויגן שוואַרץ, —
 און ס'וויינט אין מיר אַזוי מיין האַרץ.

וואָס קימערט מיך די גאַנצע וועלט ?
זי מעג פאַרברענען אין איר קעלט.
וואָס גייט מיר אָן דער גרויסער קריג,
און שלום, גידערלאַגע, זיג ?
ס'האַט פאַרטיליקט מיך דער שווערד
און כ'ליג פאַרבלוטיקט אויף דער ערד.
נאַר איין פאַרלאַנג אין האַרץ מיר גליט :
כ'וויל וויסן, לעב איך אָדער ניט.
אויב טויט איז טויט, אַ סוף אָן עק,
מיין צווייפל וויל איך זאַל אַוועק !

איך האָב דערמאָנט זיך : לאַנג צוריק
האַב איך דערפילט אַ מיידלס בליק.
ער איז מיר טיף אין האַרץ אַריין
און וועט אין מיר אויף אייביק זיין.
איך האָב דערמאָנט זיך מיין געצעלט,
די חופּה וואו מען האָט געשטעלט,
וואו ס'האַט אין מיר אי טאָג אי נאַכט
מיין האַרץ געיובלט און געלאַכט.
פאַרוואָס גראַד איצט אין דער מינוט
פלאַמט אויף פאַר איר מיין זודיק בלוט ?
ניט שוין זשע איז דאָס גלאַט אַזוי ?
אַ ניין, דאָס מיינט, איך האָב א פרוי,
וואָס מיר ביז היינט מיין האַרץ נאָך גלעט.
וואו איז זי איצט ? ביי זיך אין בעט.
כ'וועל גיין צו איר שטיל ווי אַ הויך
און זען : אויב זי לעבט, לעב איך אויך ;
אויב ניט ? אויב ניט, איז טאַקע שלעכט :
דאָס מיינט, דער קאַרליק איז גערעכט.

איך גיי אין שלאַפּציער אַריין,
איך זע, עס שלאַפּט די ליבסטע מיין,
האַלב אַפּגעדעקט, האַלב צוגעדעקט,

עס ווערט מיין בלוט מיר אויפגערעגט ;
איך קוק מיט ליבע אויף מיין פרוי :
ניין, טויטע רוען ניט צווי !
דאך פאלט אריין מיר אין מיין מח :
און טאמער דוכט זיך מיר דאס אויך ?
איר בעט — קיין בעט, איר לייב — קיין לייב
און ס'דוכט מיר נאָר, אז כ'האָב אַ ווייב ?

ווען כ'האָב אין אמת'ן דערוואַכט,
קיין סימן איז געווען פון נאָכט.
אַ גרויסער שטראַם פון זונענשיין
פליסט אין מיין שלאַפּציער אַריין.
איך זעץ מיך אויף אין בעט ביינאַכט,
איך רייב די אויגן און איך טראַכט :
וואָס הייסט, ער זאָגט איך טרינק קיין וויין ?
ווי קען די זאך גאָר מעגלאַך זיין ?
כ'האָב צוואַנציק כוסות וויין פאַרוכט
און ס'האַט זיך מיר בלויז אויסגעדוכט ?
וואָס הייסט, ער זאָגט, איך עס קיין ברויט
און בין צוויי טויזנט יאָר שוין טויט ?
ביי טויטע טריקנט ניט די צונג.
איך גיב אויף גיך פון בעט אַ שפרונג
און לויף אין עסציער אַריין.
איך עפן אויף אַ פלאַש מיט וויין
און שלינג אַראָפּ אַ גוטע מאָס
און פיל פונם נייעם אָן מיין כוס.
איך טראַכט און טרינק און טראַכט,
בין כ'זע, ס'פאלט צו אַ נייע נאָכט.
איך קלער : — אויב ס'האַט דער קאַרליק רעכט
און דאָס הייסט טויט, איז אויך ניט שלעכט :
מיין וויין איז שטאַרק, מיין ליבסטע — זיס,
זאָל זיין ס'איז בלויז אַ דוכטעניס !

משלי יוסף

משלי יוסף

1.

הער זיך צו, וואָס ס'זאָגט דיר יוסף :

ניט בעם אַרונטער, נאָר זיי מוסיף.

און האָסט ניט וואָס, דאָן זע צו קריגן.

נאָר מיטן אמת, ניט מיט ליגן ;

און קריגסט וואָס רעכטס, דאָן זאָלסטו געבן.

און דעמאָלט וועסטו גליקלאַך לעבן.

2.

אַן אַלטן פריינט מעגסט אלץ פאַרטרויען

און אויף זיין טרייהייט קאַנסטו בויען.

נאָר מיט א פרוי ניט זיי צו זיכער :

דו קויפטט איר צירונג, זיידנע טיכער,

זי קוישט דיין מויל דיר, גלעט דיין שטערן —

און דאָך זאָלסט דו פאַר איר ניט שווערן.

3.

ניט רים זיך מיט דיין וויסן, ברודער :

אַ פוסטע זאך מאַכט פיל גערודער ;

זיי מער א תלמיד ווי א לערער,

ווייל פילע ווייסן דאָך פיל מערער.

4.

ניט שטענדיק איז יענער דאָך דער שלעכטער

און דו — דער גוטער און גערעכטער.

דאַרום קוק אַמאָל דורך יענעמס ברילן,

וועסט אפּשר אנדערש זען און פילן.

5.

און זאָגסטו אמת, זאָג אינגאַנצן,

דאָן וועסטו ניט קיין חשד פאַרפלאַנצען.

מיט האַלבן אמת און האַלבן ליגן

וועט מען צו דיר קיין צוטרוי קריגן.

6.

און ווילסטו ניט קיין שאַדן ליידן,
זאָלסט דו צו ריידן פיל אויסמיידן :
ווייל איין שלאָס אויפן מויל איז בעסער,
ווי אויפן טיר א צענדליק שלעסער.

7.

די ליבע קען יעדערער געניסן :
זי שפראַצט און וואַקסט אויס אָן דיין וויסן.
נאָר פריינדשאפט מוזטו פלאַנצן און פלעגן :
זי וואַקסט ניט פון פאַר אלעמענס וועגן.

8.

דו זאָלסט קיין איינעם ניט פארשעמען :
דו זאָלסט קיינמאָל קיין ראַכע נעמען
און נאָר צו שלום זאָלסטו שטרעבן :
די שענסטע ראַכע איז : פאַרגעבן.

9.

פאַר אַליץ, וואָס ס'טוט מיט דיר פאַסירן,
זאָלסט דו נישט אנדערע בלאַמירן :
נאָר קוק, פריינט, מיט אַ קלאַרן זינען,
וועסט אויך דיין אייגענע שולד געפינען.

10.

ווייל מאַנכע זיינען אומדערטרעגלאַך,
איז ליבן אלעמען אוממעגלאַך.
און קענסט ניט ליבן יעדן איינעם,
למען השם, ניט האָס דאָך קיינעם.

11.

אליץ וואָס דו ווילסט, פריינט, קאַנסטו ווערן :
עס'ט קיינער דיר אין דעם ניט שטערן.
דאָך ווילסטו ניט דיין ציל פאַרפעלן,
דאָן זאָלסטו וויסן וואָס צו וועלן.

12.

א שלעכטע טאָט איז ווי דיין שאַטן ;
דו קענסט אים נאַכגיין ניט פאַרבאַטן ;
און קענסט פון אים אויך ניט אַנטרינען ;
וועסט לעבן זיך אים דאָך געפינען.

13.

זאַלסט וויסן, פריינט, וואָס ניט צו וועלן ;
ניט וויל דער גאַנצער וועלט געפעלן ;
דו זאַלסט קיין פוסטן כבוד גאַרן
און דיין נשמה קיינמאַל נאַרן.
נאַר שפּין דיין ליד פאַר זיך אליין
און וועב דיין אמת קלאַר און ריין !

14.

דו זוכסט נייע וועגן ? דאָס איז א געלעכטער ;
דאָס זוכן, מיין פריינט, איז א סימן א שלעכטער ;
א סימן באַנקראַט פון טאַלאַנט ליגט דערינען.
ווייל דאָס, וואָס דו טראַגסט אין דיין טיפקייט באַהאַלטן,
מוז אימער ארויס, ווען די וועלט זאָל זיך שפאַלטן ;
און דאָס וואָס דו האַסט ניט, דאָס קענסט ניט געפינען !

לאַמיר אַ ביסעלע לאַכן

זיצן מיר אַלע געזונקען די קעפּ,
האַלטן די לוסטן אין לייצעס.
פונקט ווי מיר וואַלטן דעם יאָך פון דער וועלט
געטראָגן אליין אויף די פלייצעס.

ווערן מיר אַפט אויך אין לעבן אַנטוישט,
שטות! וועמען אַרן די זאַכן?
לאַמיר אַביסעלע קינדערשער זיין,
לאַמיר אַ ביסעלע לאַכן!

געניס

אן וואָס אַזוינס ס'איז אונזער וועלט.
ווייס קיינער אויף געוויס ;
און קיינער וועט דאָס ניט דערגיין,
דאָרום נעם זי ווי זי איז.

און ווייס, אז צופיל פרייד, מייך פריינט,
דאָס גיט זי קיינעם ניט, —
טאָ האָב קיין טענות ניט צו איר,
געניס, וואָס זי דיר גיט :

א בעכער וויין, א ליבסטע פיין,
א לידעלע דערצו ;
א זופ, א קוש און טראַל-אַ-לאַ,
דערנאָך די אייביקע רו !

האַפּנונג

איז עס כמאַרנע, וועט נאָך העל
דיר דיין הימל ווערן ;
איז שטאַרק פינסטער אויך די נאַכט,
ס'פינקלט וואו אַ שטערן.

קראַכט עס, בליצט עס אין דער לופט,
האַב קיין אַנגסט, קיין זאַרגן ;
נאָך אַ וואַלקן-ברוך ביינאַכט
קומט אַ העלער מאַרגן.

גיי דיין וועג און נעם מיט זיך
ס'האַפן אַלס באַגלייטער ; —
לעשט איין שטערנדל זיך אויס,
צינדט זיך אָן אַ צווייטער.

איז עס כמאַרנע, וועט נאָך העל
דיר דיין הימל ווערן ;
ווי ניט פינסטער ס'איז די נאַכט,
ס'פינקלט וואו דיין שטערן !

ניט געזאָרגט

רואַיִן זײַן אין דיין געצעלט,
עס וועט ניט אונטערגיין די וועלט.
ניט געזאָרגט, מיין פריינט, און ווייס :
די וועלט ציט נאָך אַן אַלף-בית.
זי האָט דאָס אַלעמאַל געטאַן,
זי פאַנגט איר וועג פון אַלף אָן ;
זי האָט איר וועג, זי האָט איר מאַס,
זי לאָזט ניט אויס קיין איינציק אות.
און ווען דו זעסט, זי האַלט ביים תיו,
ניט מיין חלילה, ס'קומט איר סוף ;
ווייל קוים איז זי דעם תיו פאַרביי,
עס קומט אַן אַלף-בית פון ס'ניי !

איילט זיך צו

אַדס, שטיי דאָך ניט פון ווייטן!
ס'קומען אָן די גוטע צייטן;
זעסט ניט? טרינק דיין כוס אויס שנעלער,
וועט דיין בליק דיר ווערן העלער.
זאָל דער רויטער וויין צווישן
דיינע קילע בלוטן מישן
פלאַם און פייער.
קראַפט איז ביליק, צייט איז טייער.
אייל זיך צו!

חווה, וואָס האָט דיר געטראָפן?
זע, דו ביזט גאָר איינגעשלאָפן?
שעמסטו זיך ניט, ליבסטע מיינע?
הייב די פלינקע פיסלאַך דיינע,
ביז דו וועסט די שיד צורייסן!
כיוועל די ליפלאַך דיר צובייסן
פלאַם און פייער, —
קראַפט איז ביליק, צייט איז טייער,
אייל זיך צו!

אוי, איר שטומע דיכטער־ברידער!
וואָס? איר זייט שוין ניכטער ווידער,
אַן איר האָט דעם קול פאַרלאָרן?
טרינקט, צו אַל די גוטע יאָרן!
כיוויל, אַז איר זאָלט זינגען קענען,
ביז די גאַנצע וועלט וועט ברענען
פלאַם און פייער.
קראַפט איז ביליק, צייט איז טייער,
איילט זיך צו!

מער ליבע

זאג, וואָס פעלט דיר, ליבסטע לעבן?
זאג, און איך וועל דיר דאָס געבן.
ענטפערט זי: „מער ליבע.“

פאָלק מיין, וואָס איז דיין פאַרלאַנגען?
זאג, איך וועל דיר אַלץ דערלאַנגען.
ענטפערט עס: „מער ליבע.“

זאג, וואָס פעלט דיר, האָב קיין מורא;
פרעגט פון הימל מיך דער בורא. —
ענטפער איך: „מער ליבע.“

און טויט איז מיין שונא

און טויט איז מיין שונא, מיין בלוטיקסטער פיינט;
עס איז אזוי גוט אויפן האַרצן מיר היינט;
ער וועט מער נישט קאָנען מיט טייפלשן וואוט
פאַרפאַלגן מיך תמיד און גאַרן מיין בלוט.

און דאָך ווען איך קוק אויף זיין טויטער געשטאַלט,
וואו ס'רוט איצט די שנאה פאַרגליווערט און קאַלט —
מיר גייט דורך אַ שוידער: איך שפיר אין דער שטיל
אַ טרויער-געדאַנקען, אַ טרויער-געפיל.

ווי איך וואָלט פון זיך אין אים נאָר וואָס דערקאַנט
אַ טייל כאַטש אַ ווייטן, און דאָך אזוי נאַנט;
אַ טייל פון מיר זעלבער. און איז ער מיר ניט
אין קייט פון דער מענטשהייט אַ לייבליכעס גליד? !

די הייליקע דרייאייניקייט

(אין צייט פון פראגדזיבישאַן)

אַמאָל איז געוועזן וויין, ווייב און געזאַנג ;
געקומען דער טייוול, פאַרכאַפט דעם געטראַנק !
אַ ביסעלע וויין נאָר, אַ קלייניקייט !
דאָך האָט ער צושטערט די דרייאייניקייט !

ער האָט אונז געלאָזן די ווייב און דאָס ליד ;
אַ דאַנק אים ; אַן וויין איז דאָס האַרץ אָבער מיד !
אַן פלאַם די נשמה, אַן פייער דער לייב
און ס'ליד איז קיין ליד ניט, די ווייב ניט קיין ווייב !

ער האָט אונז צושטערט ניט קיין קלייניקייט —
די הייליקע דרייאייניקייט !

מיינע געבורטסטעג

מיינע טעג, געבורטסטעג,

זיינען שוין געציילטע :

ס'רופט מיך גאָט אין הימל

צו די אויסדערוויילטע.

צו אברהם, יצחק,

יעקב און צו נח ;

וואָס איך וועל דאָרט מאַכן,

ברעך איך מיר דעם מח :

זיצן מיט די אַבות

אויפן חורבן קלאַגן ?

בין איך נאָך צו פריילאָך,

כ'קאָן דאָס ניט פאַרטראַגן.

זיצן לעבן משה'ן

מיט דער שטרענגער תורה ?

ווייס איך, כ'האַב געזינדיקט,

האַב איך עפעס מורא.

יא, נביאים — דיכטער

זיינען דאָרט אַ פולע,

בין איך אַ מאַדערנער,

זיי — פון אַלטער שולע.

איינע, די מאַדערנע

דבורה הנביאה

איז דאָך שוין אַ זקנה,

וואָס איז די מציאה ?

הייסט עס, איז פאַרבליבן

רחב נאָר, די זונה ?

אויף אַזעלכע זאָכן

בין איך נישט קיין קונה !

נעכטן און היינט

[נעכטן] גוטן וויין געטרונקען

און חברים צוגעוואונקען ;

היינט בין איך פארצערט פון זארגן :
ס'וויל דער שיינקער מער ניט באַרגן.

נעכטן יונגע צוגעצויגן.

נעכטן ליפּנזאַפּט געזויגן.

היינט טרעף איך נאָר בליקן קאַלטע :
יונגע ליבן ניט קיין אַלטע.

נעכטן שטאַלץ א ליד געזונגען ;

היינט איז שוין מיין ליד פאַרקלונגען.
ס'קען ניט מער דער דור דער יונגער
ניט דאָס ליד און ניט דעם זינגער !

שוועב איך אין דער פינסטער אום

שוועב איך אין דער פינסטער אום,

איז מיר אזוי ליכטיק :

איך דערזע, ווי גרויס איך בין,

פיל מיך אזוי וויכטיק.

צינד איך מיינע לוסטערס און,

ווערט מיר פלוצלונג פינסטער :

איך דערזע ווי קליין איך בין —

אויף דער וועלט דער מינדסטער !

און אַפּטמאַל פאַרווילט זיך

און אַפּטמאַלס פאַרווילט זיך אַזש זעלבסטמאַרד באַגיין ...

עס איז אזוי טרויעריק איינער אליין :

קיין ליבסטע, קיין שוועסטער ; אין גאַנצענעם לאַנד

קיין פריינט ניט צו דריקן אים הארציק די האַנט ;

קיין גאַט ניט צו וועמען צו שיקן א תפילה,

קיין איינציקן אמת'ן שונא אפילו —

עס זאַל זיך פון זיינטוועגן לוינען צו לעבן,

און ראכע פאַרטראכטן, — צי גאַר אים פאַרגעבן ...

עס איז אזוי טרויעריק איינער אליין !

און אַפּטמאַלס פאַרווילט זיך אַזש זעלבסטמאַרד באַגיין.

גווייליגן

נישט צום לאַכן, נישט צום וויינען . . .
גאָט, ווי לאַנגווייליק דאָס לעבן!
גיסט דו, בורא, ניט קיין נחת,
זאָלסטו כאַטש יסורים געבן.

גיס אַריין וואָס אין נשמה,
זי זאָל קרעכצן אַדער זינגען.
ס'זאָל דאָס האַרץ נישט שלאָפן בלייבן —
עס זאָל צאָפלען זיך און שפּרינגען!

איינזאמקייט

אומעטום איז יום טוב
אבער ניט ביי מיר ;
קיינער קומט צום פענסטער,
קיינער קלאפט אין טיר.

זיך איך מיט מיין אומעט
איינזאם ביי דער נאכט,
קומען אן מחשבות
בייזע, און איך טראכט :

מענשן זיינען נאָענט,
מענשן זיינען ווייט, —
מענש צווישן מענשן
קרעכצט פאַר איינזאמקייט . . .

וואָלט אַ וואָלף איצט קומען,
כ'וואָלט זיין קאָפּ געגלעט,
אים אַרומגענומען
און צו אים גערעדט :

„ניין, דו ביזט קיין וואָלף ניט,
ביזט אַ טרייער הונט ;
נאָ דיר פלייש אַ חלק,
עס און זיי געזונט.

כ'מאָך דיר אַ געלעגער
ביי מיין אָפּ'נער טיר,
זיי דאָך דו מיין קרוב,
בלייבט דאָך דו מיט מיר.“

פלוצלונג קומט אַ פויגל
שטעלט זיך ביי מיין שויב ;

כ'ווייס עס איז אַ קראָ.
זאָג איך, ס'איז א טויב:

וואָס איז מיר דער חילוק?
איצטער איז מיר גוט,
כ'גאָר דאָך נאָך אַן אַטעם
און נאָך וואַרעם בלוט.

עפֿן איך דאָס פענסטער:
„ווער ס'וועט זיין וועט זיין,
ביזטו טויב צי קראָ,
קום אין שטוב אַריין.

כ'האַב אַנגעגרייט פאַר קראַעס
פליישעדיקע שפייז,
און פאַר פרומע טויבן
אַרבעטלאַך און רייז.“

קוקט מיך אַן דער פויגל,
פאַלט אויף אים אַ שרעק;
הייבט ער אויף די פליגלען
און ער פליט אַוועק.

בלייב איך אין מיין צימער
ווידער גאַנץ אַליין;
קיינער קומט צו מיר נישט,
כ'האַב נישט וואו צו גיין.

אומעטום איז יום־טוב,
אַבער נישט ביי מיר;
קיינער קומט צום פענסטער,
קיינער קלאַפט אין טיר . . .

ווי פרעמד

||' פרעמד דו זעסט מיר אויס היינט,
אלטער פריינט!
דו זיצסט ביי מיר אין צימער ווי אמאל
און רעדסט אזוי ווי דו פלעגסט שטענדיק ריידן; —
און ביזט אזוי ווי אלעמאל
דאך איז דיין בליק אן אנדער בליק,
דיין קול אן אנדער קול —
און ווי דו ווילסט ניט זיין היינט ווי געוועזן,
ביזט דאך ניט ווי אמאל.
מיט וואָס?
איך קען דאָס ניט דערקלערן:
איך פיל אַ פרעמדן היינט אין דיר, —
און אפשר פילסטו אויך די זעלבע זאך אין מיר?
ווער ווייס . . .

א פריילאכט

וואַנדער איד אום לוסטיק
אין רעגן און אין קעלט.
זינג איד מיר א פריילאכט,
פייף איד אויף דער וועלט!

האַט זיך שפעקולירן
מיר אַמאַל פאַרוועלט;
גיי איד אויף דער בירזשע,
לייג אַריין מיין געלט;

שטייגן אַלע אַקציעס,
אַלע האַבן גליק;
מיינע אַבער זינקען,
כ'קריג אַ פייג צוריק.

נעם איד אין אַרענדע
מיר אַ וואַסערמיל: —
אפשר וועט גאַט העלפן
טראַכט איד אין דער שטיל;
פלוצלונג קומט אַ מבול,
שטורמס ווילד און שווער.
פלאַצן מיינע דאַמבעס,
מאַלט מיין מיל ניט מער!

כ'האַב אַ שטיקל ערד מיר
מיט אַ קו געקויפט;
פאַסט עס ניט מיין ווייבל,
נעמט זי און אַנטלויפט;
פאַלט אויף מיין בהמה
און דערפון אַ שרעק,
נעמט זי און זי לייגט זיך
און פגרי'ט מיר אַוועק!

האָב איד מער קיין געלט ניט.
קיין ווייב נישט און קיין קו ;
לאַזט מיך מיין שליממזל
איצטער שוין צורו ;
וואַנדער איד אום לוסטיק
אין רעגן און אין קעלט,
זינג איד מיר אַ פריילאָכס,
פייף איד אויף דער וועלט !

אַט אַזוי

אַט אַזוי, אַט אַזוי
גייט'ס אויף דער וועלט :
האָב איד קיין פעליץ ניט,
קומט אָן אַ קעלט.

גיי איד נאָך יאָגדעס,
ברענט אָפּ דער וואַלד ;
טרעף איד די יונגע,
בין איד צו אַלט !

אונטן און אויבן

און אונטן אויף דר'ערד וויינט אַ מוטער און קלאַגט :
דער טויט האָט אַ קינד איר'ס גענומען.
און אויבן אין הימל הילכט אַ „ברוך הבא !“
אַ מלאך צוריק אין געקומען.

און אויבן אין הימל איז טרוי'ריק אַ שרעק :
אַ מלאך ז'געגאנגען פאַרלאָרן ;
און אונטן אויף דר'ערד גיט מזל טוב אַפּ :
אַ מוטער אַ קינד האָט געבאַרן.

ס'רייסט זיך דאָס הינדעלע

ס'רייסט זיך דאָס הינדעלע,
פיקט זיך פון איי.
שוואַכיקע עופ'עלע,
וואָס טוט דיר וויי ?

ענג דיר דיין שאַלעכץ-וועלט ?
ס'מאַכט דאָך ניט אויס :
נאָך אַ פיק, נאָך אַ פיק,
פיקסט זיך אַרויס !

ברוך אתה

ווידער וואָכן אויף אין האַרצן

צאַרטע טענער אין דער שטיל :

ווידער קומט דער יונגער פּרילינג

מיט זיין שאַפּונגס צויבערשפּיל.

קוים באַמערקבאַר טריפט ער, גיסט ער

אין נשמה לעבנסלוסט ;

פאַרבן אויף דער הוילער געגנט,

ליבע אין דעם מענטשנס ברוסט.

גאַרונג צו דער שטילער ווייטקייט,

וועלכע ווינקט אזוי און ציט ; —

ביינקיש נאָך דער בלויער הויכקייט,

ווען דער אוונטשטערן גליט.

ברוך אתה, גאָט אין הימל :

אין דער יונגער פּרילינגס-צייט,

שפּיר איך אין מיין האַרץ דאָס שפּראַצן

פּון אַ העלער אייביקייט !

אַביסל אידישקייט

מײן שפראך

מײן שפראך, מײן שפראך, מײן אידישע,
מײן טרייסט אין אלע צייטן,
דיך וועל איך אויף קיין אנדערער
קיין איינמאל ניט פארבייטן !

און זאל דאס לשון קודש זיין,
וואס איז מיר ליב און טייער, —
דאך צינדט זי ניט אזוי ווי דו
אין הארץ ביי מיר קיין פייער.

שוין זייער לאנג געלעבט אין דיר
און אוצרות אנגעקליבן ;
און אפטמאלס זעלבסט א פערעלע
אין פנקס איינגעשריבן !

נאַענט און ווייט

אַן איינע איז פלאַקער, די צווייטע איז פלאַם,
די דריטע אַ זוניקער פייער.
איר אידישע, יונגינקע טעכטערלעך דריי;
ווי זייט איר מיר הייליק און טיער!

יא, אידישע קינדער, ס'איז פרעמד אייך מיין שפראַך,
דאָך ווילט איר, איך זאָל פאַר אייך זינגען;
ווי וואויל איז דעם דיכטער, וואָס קאַן מיט זיין ליד
דעם מענטשנס נשמה דורכדרינגען!

אַט זיצן זיי אַלע און הערן זיך איין,
ווי צוגעשמידט פעסט צו די ערטער;
און איינע אין ווינקל איז שטיל ווי אַ טוב
און שלינגט מיינע אידישע ווערטער.

די צווייטע, וואָס זיצט אַזוי נאַענט ביי מיר,
זי זאָגט מיר: „דיין ליד איז אַ חידוש, —
און איצט, אַז דו האַסט אונז אויף ענגליש פאַרטייטשט,
טאָ זינג עס אונז ווידער אין אידיש.“

די דריטע, זי זיצט לעבן מיר אויפן דיל
און דריקט אין איר האַנט מיינע פינגער;
זי קוקט מיר אין פנים און בעט אַזוי שטיל:
„זינג מערער אונז, אידישער זינגער!“

איר אידישע קינדער, ווי ליב איר מיר זייט,
איך וועל פאַר אייך זינגען און טאַנצן,
ווען כ'זוייס, אז איך וועל כאַטש נאָר איין אידיש ליד
אין אייערע הערצער פאַרפלאַנצן.

און אפשר, עס קאן דאך געמאלט זיין אמאל,
אז אידיש זאל טאקע נאך זיגן, —
און איר וועט די קינדער פון קינפטיקן דור
מיט אידישע לידער פארוויגן.

אזוי איז באשלאסן, אזוי וועט עס זיין:
אויף אידיש נאר זינגען און ריידן.
און ווען ס'איז געקומען צו שיידן די צייט,
איז שווער אונז געווען זיך צו שיידן.

אט האלטן זיי ווידער די בליקן אויף מיר,
און איך ווער ווי ניי באַלד געכאַרן:
א יונגער, א ווילדער, ווי איך בין געווען
צוריק נאך מיט צענדליקער יאָרן.

איך וואָרף פון פאַרגאַנגענהייט האַסטיק אַראָפּ
די שטאַלענע שלעסער און ריגלען, —
איך שוועב אין מיינ יוגנט פון נייעם אַרײַן
אויף לייכטע, אויף זיכערע פליגלען.

א, אידישע טעכטער, אי נאָענט אי ווייט,
ווי זייט איר מיר הייליק און טייער!
און איינע איז פלאַקער, די צווייטע איז פלאַם,
די דריטע — א זוניקער פייער!

ניין. ניט דערפאר

[יײ], נישט דערפאר בין איך אַ איד
ווייל כ'בין אַ איד געבארן;
און וואָלט איך געבארן זיין אַ קריסט.
איך וואָלט אַ איד געוואָרן.

און וואַנדערן וואָלט איך דורך דער וועלט
און צווישן אייך גוים לעבן;
און טוט איר מיר עינזייט אָן.
כ'וואָלט אייך דערפאר פאַרגעבן.

ווייל ווער אַ שווערע מיסיע האָט,
מוז זיין מיט צער צופרידן.
איר קריסטן זייט קיין קריסטן מער,
מיר אידן — אַלץ נאָך אידן.

און ריין דאָס בלוט און צאַרט דאָס האַרץ
און לויטער אונזער זינען;
און זוכט איר אַמאָל אַ וואָרן קריסט,
איר וועט אים ביי אונז געפינען!

הלעיטני

„גײס איין מיר פון רויטן, פון רויטסטן געקעכץ,
און איך וועל דיר געבן מיין בכורה!“
אזוי האָט אַ ברודער צום ברודער גערעדט,
אזוי שטייט ביי אונז אין דער תורה.

און עשו דער רויטער זופט לינדזן פון טאַפּ,
און יעקב דער בלייכער קייט יחוס;
און עשו האָט פעלדער און וועלדער און שאַף,
און יעקב טראַגט אום זיך מיט סמיכות.

אַ פאַראַדאַקס

אַ מאַדנע פּאַלק ביזט דו, ישראל,
איך קוק דיר אָן און ווער נתפעל:
דו האָסט קיין זאַך ניט און האָסט אלעס;
דאָס מייסטע גאַלד, — דעם גרעסטען דלות;
דעם ערגסטן שטאַם, — דעם בעסטן יחוס,
די דיקסטע בערד, — די גלאַטסטע פליכעס;
די ערגסטע קריינק, — די בעסטע כחות,
די גרעכסטע קעפּ, — די שאַרפּסטע מחות;
דאָס רויטסטע בלוט, — די בלייכסטע באַקן,
דאָס צאַרטסטע האַרץ, — דעם האַרטסטען נאַקן.
אַ פאַראַדאַקס ביזט דו, ישראל
איך קוק דיר אָן און ווער נתפעל!

זאג, וואָס זוכסט דו ?

„זאָג, וואָס זוכסט דו, אלטער פריינט ?“

— אידישקייט ביי אידן.

„און ווי גייט דאָס זוכן דיר ?“

— גוט, איך בין צופרידן.

„זוכסט ביי רעפארמירטע גאָר ?“

ביזט אראָפּ פון זינען ?“

— ס'מאָכט ניט אויס, פריינט, אויך ביי זיי

קען מען דאָס געפינען.

„זאָג, וואָס רופסט דו אידישקייט ?“

— ס'אידיש האַרץ, מיין ברודער.

„און וואָס טוט א אידיש האַרץ ?“

— פיל, און אַן גערודער.

רייסט דאָס לעצטע אָפּ פון זיך,

גיט מיט פרייד און טרערן ;

מיט א ווילן, אז זיין פאַלק

אויפגעריכט זאָל ווערן.

אַביסל פראַלעטאַרשקייט

דער געשלעג

לעבן רעסטאָראַן דעם רייכן,
אויף דעם גרויסן ברייטן וועג,
ביי צוויי הונגעריקע נפשות
איז געוואָרן א געשלעג.

ביידע שטייען ביי א פעסל
פול מיט ביינער און מיט שמוץ;
ביידע ווילן דאָס באַזיצן
און געניסן „אל דאָס גוטס“.

איינער איז צום קאמף באוואפנט
מיט א שטעקן און א שטיין;
די כלי־זיין פון דעם צווייטן
איז א מויל מיט שאַרפע ציין.

איינער איז אן אַרמער בעטלער,
אַלט און שוואַכלאך אין געזונט;
און דער צווייטער איז א בייזער,
געלער אויסגעדארטער הונט.

רוקט דער הונט זיך נאָנט צום פעסל,
צילט דער בעטלער מיט דעם שטיין;
רוקט דער בעטלער זיך צום פעסל
שטשירעט אויס דער הונט די ציין.

גיט דער הונט א שפרונג צום פעסל,
פילט ער גלייך דעם בעטלערס שטאַק;
בויגט דער בעטלער זיך צום פעסל,
רייסט דער הונט אים פאַרן ראַק.

ביידע שלאָגן זיך געפערלאך,
ביידע רייסן זיך אויף טויט: —
ביידן האָט געבראַכט דער הונגער,
ביידן האָט געבראַכט די גויט.

דאָרטן, וואו די שטאָט זיך ענדיקט

דאָרטן, וואו די שטאָט זיך ענדיקט,
פאַזע וועג ביים אייזנבאַן,
זע איך דריי א זייגער מאַרגנס
גיין אָן אַלטן ארבעטסמאַן.

איינגעבויגן איז זיין רוקן
און מיט קנייטשן דאָס געזיכט ;
האַלב פאַרשלאָפן, האַלב צובראַכן,
און ער גענעצט און ער קריכט.

אויף די שטייול ווייניק לעדער,
אויפן מאנטל קנאפ געוואנט ;
טראַגט אַ העקל און אַ זעקל
מיט אַ לאַפעטע אין האַנט.

איך באַטראַכט אים און א פראגע
קומט אריין מיר אין מיין זין :
זאָג, דו ארבעטער, דו אלטער,
זאָג, וואו גייסטו איצט אהין ?

איז ביי דיר איצט נאכט געוואָרן,
אָדער האַסטו ערשט דערוואַכט ?
דאָרף איך זאָגן דיר גוט מאַרגן ?
זאָל איך זאָגן דיר גוט נאַכט ?

גייסטו איצטער פון דער ארבעט
פון דער שווערער אזוי שפעט ?
אָדער גייסטו צו דער ארבעט
אַקאַרשט, אַקאַרשט וואָס פון בעט ?

גאַר מיד זעט גאַר ניט דער אַלטער :
צו דער ערד דעם מידן קאַפּ,
הייבט ער שנעלער אָן צו שפּרייזן
פון דעם בערגעלע אַראָפּ.

און א לאנגע צייט אלץ קוק איד,
ווי ער שלעפט זיך, ווי ער שפּאַנט, —
מיטן העקל, מיטן זעקל,
מיט דער לאַפעטע אין האַנט.

און ווידער א קרבן

אין צימער איז פייכטלאך,
קיין לופט און קיין ליכט.
עס זיצט דאָרט א מיידל
גאנץ דאָר אין געזיכט ;
די הענט אירע האַלט זי
פאַרלייגט אויף דער ברוסט.
און בויגט זיך אין דרייען
און סאַפעט און הוסט.
געדרייט אלץ דאָס רעדל
פון וואָך און פון שטיק ;
געוואוסט פון קיין לעבן,
געוואוסט פון קיין גליק.
און לאַנגזאם מיט יאָרן
פאַרלאָרן איר קראַפט ;
ניטאָ אין די ביינער
קיין טראַפן פון זאַפט.
אן אמת'ער שאַרבן
ווי געל און ווי גרין ;
און ווידער א קרבן
פון דער מאַשין !

קליין לייזערל

(פאראידישט, נאך נעקראסטאוו)

דינגען פלעגט ביים וויג מיין מוטער מיר :
שלאף דאך רואיק איין, קליין לייזערל.
רייך און גליקלאך וועסטו שטענדיק זיין,
אומגיין וועסטו ווי א קייזערל.

און דערפילט געווארן זיינען אויך
די נביאות די פארשיידענע :
מיט א טארבע גיי איך תמיד אום
מיט מיין קייזערטע מיין אידענע.

און די קינדערלאך די קליינינקע,
מיינע פרינצן די געבארענע,
גייען הינטן מאיעסטעטיש נאך,
אפגעריסענע, פארפרארענע.

דעם אינגלס אינגלס אינגעלע

דער טאטע נעמט זיין אינגעלע
דעם קליינינקן אין שיינק.
ער טרינקט זיך אן האלב שיכור'לאך
און זאגט צום קינד : געדיינק,
עס איז קיין פלאץ קיין ריכטיקער
צו שיכור'ן, דאָס הייסט ; —
דאָך ווייל מיין הארץ פארביטערט איז,
איז דאָס ביי מיר א טרייסט !

דעם טאטנס טאטנס אינגעלע
ער גייט אין שיינק אליין ;
און וואָס א יאָר און וואָס א וואָך
ער בלייבט דאָרט ליינגער שטיין.
ער טרינקט פון זיין זיידן מער,
אים גלאַנצט שוין דאָס געזיכט ;
און שיכור'ן א יעדן טאָג
דאָס ווערט ביי אים א פליכט.

פון אינגלס אינגלס אינגעלע,
פון אים איז אָפּגערעדט :
ער לויפט שוין אין דער שיינק גאַנץ פרי
און בלייבט ביינאַכט ביז שפעט.
ער איז פון טרינקען אויסגעקריינקט
און אָפּגעצערט און בלאָס ; —
און וואָלגערט זיך א שיכור'ער
אין רינשטאַק אויפן גאַס !

קראקאדילן טרערן

(א פאבל)

צײַט שװעלעך זײַנען שפּאַצירן געגאַנגען.

אַ קראַקאַדיל האָט זײַ בײַדן געפּאַנגען

און אײַנעם פּאַרשלונגען.

דעם צווייטן איז צו אַנטלויפּן געלונגען.

דער קראַקאַדיל ווײַנט מיט ביטערע טרערן :

„וואָס וועט אײַצט פּון אנדערן שװעלע ווערן ?

עס קאַן אים חלילה פּאַרצוקן א בער...“ —

און זײַפּצט אזוי שווער ...

דעם קראַקאַדיל גיט אַן אײַזל א פרעג

(ער איז גראַד געשטאַנען אויף יענער זײַט ברעג) :

— דו ווײַנסט פאַר רחמנות ? וואָס איז דיר געשען ?

ווי כּװײַס, ביזט קײַנמאַל קײַן בעל־רחמים געווען.

דער קראַקאַדיל ענטפּערט : „צו גרויס איז מײַן צער.

און ווײַנען, מײַן פּרײַנט, ווײַן אײַך טאַקע דערפּאַר.

וואָס כּװאַב נײַט פּאַרשלונגען דעם אנדערן אויך.

ווען פּלאַץ איז פּאַראַנען פּאַר צוויי אײַן מײַן בײַך !“

וויגליד

אליע לולינקע, מיין קינד,
איך וועל דיר פארוויגן.
אויף אן איינגעבוירנעם בוים
שפרינגען אלע ציגן.

שפרינגען זיי און מעקענען,
רייסן אים די קאָרע;
ווער עס איינגעבוירן ליגט,
יענער איז קיין שררה.

דו וואָקס אויס א שטאַרקער דעמב,
זאָפט קריג אין די ביינער;
דו וועסט דאַרפן שטאַרקע הענט,
דאַרפן שאַרפע ציינער.

קריסטלאך איז איצט אונזער וועלט,
מוזט דו קריסטלאך לעבן;
נעמען אלצדינג מיט געוואלט,
נעמען און ניט געבן.

קלייב אָן כוחות אין דיין וויג,
האַדעווע קולאַקעס;
נעם ביים שוואַכן אַלץ אַוועק,
לאַז אים איבער מכות!

לערנען וועט מען דיר אין שול
שפילן אין סאַלדאַטן;
גרינטלאך לערן אויס די קונסט,
נחת בריינג דיין טאַטן.

דו וועסט ווערן א סאלדאט.
טראגן וועסט כלי זיין ;
שיקן וועט מען דיך אין קריג
פעלקער צו באפרייען.

אליע לולע, זע, מיין קינד,
זאלסט דערצו זיך טויגן :
נעמסט דו א געפאנגענעם,
שטעך אים אויס די אויגן.

קריסטלאך איז איצט אונזער וועלט,
מוזט דו לעבן קריסטלאך !
כאפטט אין פלען א מיידעלע,
שנייד איר אפ די בריסטלאך ...

אליע לולע, זע, מיין קינד,
פאלג דיין גוטן טאטן :
„גוטס טאן“ צו דער רעכטער צייט
קאן אמאל ניט שאטן.

זעסט דו, ווי א שטארקער וויל
איינשלינגען א שוואכן,
שלינג אים שנעלער איין אליין,
דריסט עס בעסער מאכן ...

וועסט דו טאן, ווי איך דיר זאג,
און מיין ליד דערהערן,
וועסט דו אפשר, מיט דער צייט
ווי א גרויסמאכט ווערן !

דער שרעק פון אמאָל און היינט

א מ א ל :

אַ, וויי, מיר וועלן באַלד אונטערגיין!
די פעסטע ערד איז געוואָרן ווי שטיין ;
צובראַכן די סאַכעס, צוקרימט די באַראַנעס,
די גאַנצע געגנט שטייט אין סכנות :
עס פאַלט ניט קיין רעגן, עס וואַקסט ניט קיין ברויט,
און מיר וועלן שטאַרבן אַ הונגע־טויט !
ה י י י ט :

ס'ליגט אַנגעגרייט שוין פון אַלצדינג צופיל,
און ס'שטייען די רעדער שוין לאַנג אזוי שטיל.
וואָס שטילער די רעדער אלץ גרעסער די נויט, —
און טראַכסטו פון מאַרגן עס ציטערט דיין הויט :
עס פלאַצן פון שווערקייט די שפייכלער פול ברויט,
און מיר וועלן שטאַרבן אַ הונגע־טויט !

יקום פּורקן

יקום פּורקן מין שמיא.
דאָ דערלייזט אונז קיינער ניט.
פון די הערשער, די מאַגנאַטן,
קומט צו הילף קיין איינער ניט.

יעדער מיט זיין רויב פאַרנומען,
אַרט זיי ווייניק יענעמס נויט :
דאַרף מען מער קיין שקלאַפן האַבן,
שיקט מען זיי צום הונגע־טויט.

נאָר פון ווייטן לאַנד דעם שיינעם
דונערט מעכטיק דער „עד כאַן“ !
יקום פּורקן מן שמיא,
דורך דער מאכט פון ארבעטסמאַן !

אינהאלט

נאשן	51
וואס לערער, אלץ פוקער	51
צום יונגן	51
אז עצה צו א דיכטער	52
מיר דיכטער	53
חיים און יוסף	54
ווען ענדיק איד די לידער	60

דוכמעניש

דו זינגסט רק פון ליבע	63
נאט האט מיר א דורשט געליען	64
נישט געשטויגן, נישט געפליגן	65
וואס איד זוף איצט אין דעם קארן	66
העי, העי, העמערק!	68
זאל עס דונערן און בליצן	71
שמיר איד לידער	72
זע	73
נאר דאס בין איד אויסן	73
ניט אנטפלעק זיך	74
דו האסט מיט הונדערט לידער	74
מיט א שלייף	75
די פראצענטניקעס	76
ברילן	77
זיינען מיר איינמאל שפאצירן	
גענאנגען	79
לאמיר זיך צואווערטלען	79
כ'וויק נישט וויינען	80
א, יארן איר יונגע!	81
קום מיט!	82
איד טרינק פאר זיך מיין וויין	83
ניט פרענט מיר, וואס איד טרויער	84
צו רעכטס א פלאש	85
א טויב איז צום פענסטער געקומען	86
וואס מאכט מיר דער ווינט	
אזוי טרויעריק	87
דאס צוקמל	88

מיט זיך אליין

מיין אינערע וועלט	13
געזאנגען	14
דעם טאג פאר דער ארבעט	15
ווען נישט איר מיינע לידער	16
אפגעמאכט	16
א קלייניקע לידעלע	17
מיינע שטימע באגלייטער	18
רבנו של עולם	19
איז מיין שטיבל ענן	20
כל דכפין	20
און אפטמאלס	21
נאט צו דאנקען	21
צו מיין לעבנס חבר	22
איד בין צוויי אין איינס	22
מיין שרייבטיש	23
שפליטער געזאנגען	25
מאשינאווע לידער	26
מיין פנקס	28
נצחוני, בני	31
בו ששים	32
זעקס און זעכציק	33
א זיבציק יאר שוין אפגעלעבט	34
איד קלייב זיך אויף דער רייזע	35
א נאנצן לעבן שווער געארבעט	36
כ'האב אפגעהיט א „לא תעשה“	37
מיר האט געהלומט, איד בין טויט	38
מיין צווייפל אין זיך	39
אמאל איז אן עניו א דיכטער	
געווען	43
דער דיכטער	44
צי מיט דיר, צי אן דיר	45
ניט מאכט דאך צו שווער	46
לויבט דאך דעם דיכטער	46
הזכרת נשמות	47
נאנץ עגאל	50

131	איינזאמקייט
133	ווי פרעמד
134	א פריילאכס
135	אט אווי ...
136	אונטן און אויבן
136	ס'רייסט זיך דאס הינדעלע
137	ברוך אתה

אביסל אידישקייט

141	מיין שפראך
142	נאענט און ווייט
144	ניין, ניט דערפאר
145	הלעיטני
145	א פארזאקס
146	זאג, וואס זוכסטו

אביסל פראלעטארישקייט

149	דער געשלענג
	דארטן, וואו די שטאדט זיך
150	ענדיקט
152	און ווידער א קרבן
153	קליין לייזערל
154	דעם אינגלס אינגלס אינגעלע
155	קראקאדילן טרערן
156	וויג ליד
158	דער שרעק פון אמאל און היינט
158	יקום פורקן

90	נחמה
93	אלטער תושב
94	דאס גליקלעכע פאר
95	בעזים און שטעקן
96	די פרה ארומה
98	די נשמה יתירה
99	ער האט דערציילט איר
100	דו, מיר ניט באשערטע
102	פינסטער פאר די אויגן
104	זיין בליק איז שטאר
105	די בלייכניקע מאדאם
107	דוכטעניש

משלי יוסף

117	משלי יוסף
120	לאמיר אביסעלע לאכן
121	גענים
122	האפנונג
123	ניט געזארגט
124	אייגט זיך צו
125	מער ליבע
125	און טויט איז מיין שונא
126	די הייליקע דרייאייניקייט
127	מיינע געבורטסטעג
128	נעכטן און היינט
129	שוועב אין דער פינסטער אום
129	און אפטמאלס פארווילט זיך
130	לאנגווייליק